

РІДНА ЦЕРКВА

БЮЛЕТЕНЬ БРАЦТВА ОБОРОНИ РІДНОЇ ЦЕРКВИ

Ін. А. Дашківський

UKRAINIAN CHURCH

BULLETIN OF THE UKRAINIAN CHURCH DEFENCE BROTHERHOOD

ЧИСЛО 3. РІК I., ВІННІПЕГ, МАН., ЖОВТЕНЬ-ГРУДЕНЬ, 1935. WINNIPEG, OCTOBER-DECEMBER' 1935. VOL. 1. NO. 3.

Митрополит о. Василь Липківський благословляє акцію оборони Рідної Церкви

Пониже наводимо дуже важний лист Митрополита о. Василя "Липківського". Лист цей був написаний ним по прочитанню ним першої брошури п. В. Свистуна п. з. "Догматично - канонічне становище Укр. Греко - Православної Церкви в Канаді". Лист був післаний на адресу о. П. Маєвського.

Жаль тільки, що лист Митрополита не прийшов ще перед саскатунським Собором. Колиб делегати Собору знали були думки о. Митрополита, результат Собору бувби цілком відмінний, і нинішнього непорозуміння в Церкві не булоб.

"Київ, 8-го липня 1935.
Шановний Отче Петре!

Дякую за папір і особливо за книжечку. З неї я багато освідомився про стан нашої Церкви і в Америці і у вас в Канаді.. Запевне все, як у людей і особливо як у нас Українців. Багато сумного, хоч та кого звичайного, в книжечці, але все ж утішно, що і в вас і в Америці є вірні певні і свідомі, що не дадуть занепасти нашій Церкві і в той трудний мент, коли будівля церкви ледви починається і головно будівники її і в умовах волі ще не звільнili себе від рабського духу...

На ваш Собор цей мій лист запевне вже не встигне, але все ж не можу не висловити хоч коротенько тих думок, які повстали в мене під враженням цієї книжечки. Мені якось чудно, що Українська Автокефальна Церква в Канаді ще й до сі пришиває собі називу "Греко-Православна". Ще колиб так назвала себе Церква Болгарська або Сербська або й наша давна Українська, що прийняла віру безпосередно від греків тисячу літ тому, це було-б ще зрозуміло. Але-ж і ці

церкви вже давно звільнили себе від офіційної назви "греко-православна", а звуть себе просто Болгарською, чи Сербською, чи Українською Прав. Церквою, без додатку "греко", бо вже давно відчuli в собі право на рідне вільне життя. Чому-ж Православна Церква в Канаді, що безперечно походить від Української Церкви, що в Європі, і є її молодша сестра, засвоїла собі без згоди й відому своєї старшої сестри офіційну називу "греко-православна"? При чому тут греки?

Коли вона це зробила за прикладом Україн. уніяцької церкви, що зве себе "римо-православна", чи греко-католицька церква", то вона так зробила не досить розважально. Уніяцька церква є підлегла римському католицтву і коли має грецький обряд (хоч і це вже сумнівно), то має його з ласки й дозволу римського католицтва і тому мусить себе чіпляти і до греків і до Риму. А наша Православна церква є автокефальна, ні від греків, ні від Риму незалежна, чому-ж її й себе чіпляти до греків? Звичайно, незалежність Укр. Прав. Церкви ні в якім разі не відводить її від братерського єднання із грецькою і з усіма іншими православними церквами, і лише в цьому розумінні братерського єднання вона є частиною всесвітньої Христової Церкви. А братерство можливе лише між церквами рівноправними, автокефальними; де підлеглість, чи залежність, там братерства немає.

Православна Церква кожного народу (ми повинні вірити) є витвір Св. Духа на ґрунті Христової віри, а не витвір греків, чи римлян, чи інш. І це визнання братерства є, на мій погляд, найвищий дог-

мат християнства, і церкви, які того братерства не визнають і цим визнанням не живуть, не гідні зватись православними і навіть християнськими, бо Христос ні до чого так ясно не закликав своїх учнів, як до любові й братерства й ні проти чого так не повставав, як проти підвищення одних і приниження других. "Ви не звійтесь, каже Він, учителями, бо один у вас учитель — Христос, а ми всі браття. І Отцем не звійтесь собі нікого, бо один у вас наставник — Христос. Більший же з вас нехай буде вам слуга" (Мат. 23, 8—11), (Мар. 10, 42—45).

Отже Собор Укр. Прав. Церкви в Канаді мусить нарешті звільнити свою Церкву від зайвого додатку "греко". Може скажуть, що назва, титул це річ дрібна, не важна. Але от в цій назві завпутались і під крило греків туляться і архієп. Іван Теодорович зі своїми "кумами", і почасти прот. Савчук із своєю Консисторією. Прот. Савчук пише: "Укр. Греко Православна Церква в Канаді... прийняла віру і догми такі самі, як ріжних існуючих греко-православних церков". Деж ці церкви існують? Принаймні я таких не знаю. І Болгарська, Й Сербська, Й Російська Й Грузинська та інші прав. церкви дуже здивувались би, а може й обурились, коли до їх національних назв додали ще "греко". Навіть Православна церква в Польщі, що для неї митр. Діонісій здобув "автокефалію", а для себе титул "блаженства" безпосередньо від царгородського патріярха, здається, греко-православною себе не зве. Тай догми й канони 7-ми Всесвіт. Соборів, оскільки вони приняті всіма церквами, уже перестали бути спеціально грецькими, а ста-

(Продовження на ст. 2.)

Катедральна Парафія в Філадельфії за нерозлучну звязь з УАПЦ на Україні

В суботу 26-го жовтня, с. р. відбулись Надзвичайні Збори парохіян УАПЦ св. Володимира в Філадельфії, на яких рішучо запротестовано і опрокинено заходи епископа Івана Теодоровича і Консисторії УАПЦ в Америці щодо злуки з жуківськими священиками і щодо перетворення УАПЦ в Америці в епархію царгородського патріярха. Зборами проводив парохіяльний предсідатель Н. Ворончак, секретарював парохіяльний секретар М. Павлюк. По основній дискусії над так званими "тезами", члени парохії одноголосно ухвалили резолюції в справі злуки. Текст резолюції такий самий, як текст резолюцій, що їх ухвалила парохія УАПЦ в Шкілі.

Під час голосування над резолюціями майже всі члени парохії брали житу участь в дискусії. В дискусії виявляли поодинокі члени своє обурення проти того, що Консисторія разом з епископом без відома вірних нашої Церкви старала я зважити в нашій Церкві лад на взір московських і католицьких церков і що провід УАПЦ в Америці так безглаздно зрезигнував з українського автокефального устрою нашої Церкви і "великодуш

но" згодився піддати її під зверхність чужого і навіть ворожого українцям царгородського патріярха. Члени парохії висказували велику пошану мученикові УАПЦ на Україні, первосвятителеві Василію Липківському, митрополитові всеї України, і всіх мученикам УАПЦ.

Зокрема з огидою підчеркнено першого руїнника УАПЦ в Америці, творця жуківців о. Гундяка, що своєю зрадою УАПЦ створив розбрать в нашій Церкві. На зборах парохії виявлено, що ціле хитрунство о. Гундяка в цій новій комедії зводиться до того, що йому і його приклонникам вже не стає жуківських парохій, а ті, в яких вони сидять, вже їх не хочуть. От вони нараз захотіли злуки, щоб було де переноситися. Приміром є відомості з парохії в Картерет, де власне парохом є о. Гундяк, що так скоро як о. Гундяка позбудуться з парохії, то парохія зараз переходить до католиків, так як вже перейшла велика жуківська парохія в Перт Амбей. Значить, творець жуківців до того впливув на своїх парохіян жуківською науковою, що вони чим скоріше хочуть йти назад до католиків. І от

(Продовження на ст. 2.)

Рух по громадах в справі Собору

Слідуючі громади ухвалили в себе відповідні резолюції з домаганням скликання надзвичайного або нового Собору:

Громада в Ешвілі, Ман. ухвалила дні 17. листопада слідуючі резолюції:

Ми, члени Укр. Гр. Прав. Церкви ім. Вознесіння Господнього в Ешвілі, Ман. в день 17. листопада 1935 р. на надзвичайних зборах ухвалили такі резолюції:

I. Ми остаемо на тім становищі, що наша Церква повинна бути самостійна, від нікого не залежна! Нікому не має бути підчинена. Значить: не бажаємо ані згоди з жуківцями, котрі малиби вважати нашу Церкву неканонічною, ані не бажаємо також, щоби наш Архієпископ о. Іван Теодорович підчинював нашу Церкву і нас царгородському патріярхові.

II. Домагаємося також, щоби цю боротьбу, яка провадиться вже від довшого часу, межи обома сторонами, т. є. межи Архієпископом о. Іваном Теодоровичем і о. Савчуком з одної сторони, а п. В. Свистуном з другої сторони, як найскоріше припинити, чи через скликання надзвичайного Собору, чи в який інший спосіб.

Укр. Православні Громади! Домагайтесь скликання Надзвичайного Собору Церкви!

ЛІСТ МИТР. В. ЛІПКІВСЬКОГО

(Продовження зо ст. 1).

ли всесвітнimi, та і в складенні їх брали участь представники всіх церков, що тоді існували. Взагалі незалежно від усякx інших міркувань Українська Церква в Канаді мусить зняти і з свого статуту, і з церковного чартеру цю заслону "греко", а зватись просто "Українська Православна Церква". Може тоді й провідникам її стане все світліше. Навіть і "автокефальна" можна не додавати, бо на мій погляд "православна" і "автокефальна" це все одно: не автокефальнi церкви не є православними, хоч для ясностi слід би й "автокефальна" додати.

Але перейду до тих значно вартiнiх питань, що їх порушив п. Василь Свистун в своїй книжечцi. I їх перш за все слід вирішати з погляду Христової волi, а не минулої традицiї, i в вирешеннi їх ми не повиннi оглядатись нi на грекiв, n i на римлян, а лише на Христа й пильнувати еднання з Ним, бо ми повиннi робити в церквi дiло не грецьке, не римське, а дiло перш за все Христово, а потiм рiдне українське. Що ж до канонiв то єдино правдивий вiдносно них вислiв великого професора - канонiста (Болотова): "Каноничне те, що корисне в життi церкви й неканоничне те, що для неї некорисне або шкiдливe". Я погоджується з о. Савчуком, що Канадiйська Укр. Автокефальна Церква не мусить, а може добровiльно прийтiти до свого життi тi, чи iнши канони своєї старшої сестри Укр. Автокеф. Церкви Київської. Не мусить, бо примус це є дiло нецерковне, а державне. Але добровiльно й морально Канадiйська Церква ввiйшла в братерське еднання з Київською Укр. Церквою, СТАЛА на її принципах й iдеологiї, коли ПРИЙНЯЛА до себе епископа "Київської благодатi". А коли старша сестра перевела в тяжкiй пригодi й небезпецi, Канадiйська Церква з почуття братерського еднання i любови тим щирiше повинна пiдтримувати й ратувати її принципах й iдеологiї. п. Свистун документально єдино досить переконливо доводить, що це так i e, i щиро я бажавби, щоб воно так i було на дiлi, bo головне в церквi не постанови, не канони, не форми, а життя. А життя завжди мусить бути для нас лише наукою, досвiдом для дальшої працi на пiдвищення життя, а не каменем для його пригноблення..

Саме кардинальне питання Канадiйської Укр. Церкви це є набуття собi власного епископа, bo православна церква яка не має над собою жадного начальства, в свому епископi має найвищого свого представника i виконавця своїх завдань, на ньому зосереджує дари своєї благодатi, що має вiд Христа й його клade в основу свого життя. Отже, як це питання мусить бути вирiшene в Автокеф. Канадiйськiй Церкvi? Мене дуже здивувала довiдка о. Савчука, що мiж Канадiйською Церквою i ep. Германосом iснували якiсь юридичнi умови, "щобi обi сторони заховали повне право самостiйностi". Виходить - епископ i Церква в Канадi, це двi окремi самостiйni сторони. Це ж страшенно ненормальна, нецерковна рiч. Адже епископ є найвищий представник церкви, найповniший орган Пблагодатi, за Христовим словом найнижчий i слуга i раб. Як же вiн може бути окремою стороною вiд церкви? Мiж церквою i епископом мусить бути найtisniiший органiчний, а не юридичний звязок. Епископ, за словом св. Іgnatia Богоносця, є в церквi i церква в епископi. Отже, коли Канадiйська Церква якiсь умови ro била з ep. Германосом - людиною чужою, для церкви випадковою, коли вона це повторила з архиеп. o. I. Теодоровичем, то в набуттi власного епископа вона nікак не повинна задавнювати цiєї хиби, що як той червак в яблочi виснажує iї життя. Правда для декого це привabливи stan, i епископ, мовляв, царствує, a конiсторiя керує, заводиться te kumivstvo, що gloже Amerikanskу Церкву. Ale вже приклад цiєї Церкви виявляє його шкiдливiсть.

Отже Канадiйська Церква повинна тепер обрати собi епископа, як свiй найвищий i найповniший орган, як свого най-

першого слугу — виконавця своєї волi, органично зedнаного з Церквою i повинна шукати його перш за все в своєму органiзм, a не в чужому, в своїй Церквi iз своїх священикiв, чи мирян. Хоч пророк не приймається в своєму рiднiм kraю (Лук. 4, 24), ale для своєї церкви епископ не є пророк, a орган, представник i виконавець її волi i сильний саме цим edнанняm з Церквою.

A якже перевести висвiту обраного церквою епископa? п. Свистун пропонує вжити прiклад давньої Александriйської Церкви i Всеукр. Церкви Собору 1921 року, утворити соборну хиротонiю руками своїх пресвiтерiв. Я ЦЛКОМ УХВАЛЮЮ ЦЕЙ КРОК I БЛАГОСЛОВЛЯЮ ЙОГО. Стан Канадiйської Церкви досить подiбний до стану Київської Церкви в 1921 р. Залевne до участi в хиротонiї треба запrositi й архиеп. o. I. Теодоровича, коли вiн не зганьбити себе езуїтсько клерикальною церемонiєю. власної пересвятi вiд представника царгородського патрiарха.

Дуже приємно, що в Канадiйської Церкви є такi вiрнi як p. Свистун, що ясно уявили собi i смiливо встали за головну вiдмiну Укр. Автокеф. Церкви вiд клерикально - iерархiчних церков — як захiдної, так i схiдної — ii всенародну соборноправнiсть. Безперечно устрiй Церкви Христової в апостольськi часi був всенародно - соборноправний, всi вiрнi в Церквi мали рiвнi права, a лише мiж собою подiляли рiжнi обовязки, i обрання (хиротонiя) й поставлення (хиротезiя) на цi обовязки було всенародне, чи руками представникiв Церкви. Коли ж Церква опинилася в станi тяжкого 300-рiчного гонiння, що унеможливило соборно правнiсть, всi права в Церкви з народу мусилi перейнятi на себе однi епископи; вонi ж самi й обирали й хиротонували своїх службовцiв i заступникiв. Коли ж гонiння припинилося, то Церква опинилася пiд великим впливом державi i вiспi копi захопились державнiстю i в Церкvi. Вонi всiма способами прагнули до зниження прав народу i до пiдвищення своєї владi в Церкvi i змiнення її.

Tak утворився той канонiчний, цebto iерархiчно - клерикальний устрiй церкви, за яким єдина Христова Церква подiлена на клир i мирян — на всевладну iерархiю i безправний народ, дух якого diше i в канонах всесвiтнiх Соборiв (вiри) — дoгiм я безусловно не торкаюcь), що складались iз одних епископiв, що дотриумфували клерикально - iерархiчного ладу. Безперечно цей устрiй був немалим ухиленняm вiд справжньої Христової i апостольської науки i нахиленняm до земного державного ладу в церкvi — цьому небесному царствi. В церкvi сталося подiлення на два окремi stani — духiвництво i мирян. Духiвництво пильнувало своїх окремих iнтересiв, часто, ворожих церкvi, a корисних для iерархii, яка в свою чергу мала свої особистi iнтересi, як всяка державна еiла стремила до владi, абсолютизму, до змагань за це помiж собою. Всi ересi, розколи, заколоти i в церкvi в минулому мали по сутi ierarhichno - клерикальне походження, всi утисики церквою народу, церковної волi, всi заколоти, ганебнi, аморальнi хитрощи i гризня в церкvi — все це робилось в меjах ierarhii i є витvіr ierarhichnogo устрою; цей устрiй зробив церкву ненависною для народу, духiвництво рабом ierarhii i зважало церкву вiдрivanoю вiд життя.

Укр. Автокеф. Церква за Божою допомогою смiливо звiльнила себе вiд ierarhii "каноничного" устрою i утворює, чи краще, вiдновляє апостольський всенародно - соборноправний устрiй. Отже вона принципово вiдмiнила i ierarhichnu хиротoniю iз її kрутistvom, pikkupami ta tasmennimi ходами й вiдновила соборну хиротoniю через представництво всiх церкви, bo висвiчує не слуг ierarhii, a вiльних рабiв Христovих, цeb to церкvi. З цього може зрозумiла буде i змina обdruжного stanu священиkiv. Чому всiki обmеження творились в ierarhichnomu устроi videnosno odruzhinnya духiвництва? Tому, що це потрiбно було ierarhii зробити з духiвництва покiрне собi вiйсьko.

Народу таке обmеження не потрiбне, to- му Укр. Церква його d вiдмiнила i зrв-яла i в цьому духiвництво з народом.

Всi обmеження соборноправности в минулому проходили з зовнiшнього гнitu i внутрiшньої злukи церкvi з державoю. В Канадi повна воля церкvi й вiдokrem- лення iї vid держави. Отже величким гry- hom перед Христом i змochiom перед на- родом i в цих умовах вiльного церковного життя пiдбивати себе пiд nevillian ierarhichny ustrij.

Молю Бога, щоб Канадiйський Церковний Собор це зрозумiв i широ взявся не лише в себе здiйснювати соборноправний ustrij, a й допомагати в цьому церкvi в Ameriцi.

На жаль я дуже пiзно (на початку липня) одержав книжечку В. Свистуна, з якої одержав багато вidomostей i матерiяlu для дискусiї, ale до Вашого Собору, що має вiдbutiся в липнi, вже нiчого не поспiє. Лише пiд першим вражiнняm я насико дещо написав. Ale й без мене у Вас є гарнi одnodumci. Прошу передати вiд мене ширiй прiвiт i благословен- ство брату Василю Свистуну, що вiн так гарно, отверто i чесно захищає нашi принципi i ideologiю. Певен, що на Соборi вiн матиме великий вплив i поведе його за собою. На жаль ваш o. admiнistrator Savchuk наче моститься сидiти на двох стiльцах, a це для всякоj керовника найгiрше.

Коли цей лист дiйде до Вас mайбуть Собор ваш уже вiдбудеться. Благаю Бога, щob вiн gidno встав за dlo Христoве, a не pishow по шляху arhiepiscopu o. I. Teodorovicha i amerikanського духiвництва. B. СВИСТУН ЗАКЛИКUЄ NB ТiЛЬКИ DO BOROTЬBI ZA NOVII LAD V ЦЕРКВI, ALE I DO MiSL, DO БЛАГОВIСТЯ i INNICHIM MOGUTNISHIM I VEЛИЧNISHIM! DO ЦЬОГО Й Я ЗА-КЛИКАЮ. Св. apostoli в станi вбогости i незнатностi, всеж perstvoriли svit...

Будьте здоровi й бадьорнi. Шлю Вам свiй прiвiт i благословенство!

Митрополит Василь Липкiвський.

З листа Митрополита видно, що:

1) Митрополит впovнi погоджується зо становищем p. В. Свистуна, виявленim в його першiй брошурi.

2) Благословяє акцiю p. В. Свистуна i tim samim i акцiю Brauctva O. P. Церкви.

3) Зокрема Митрополит ухвалює й благословяє соборну висвiту епископа для Канадi i tim авторитетно вiяснює, що Kyivskiy Собор раз на все не заборонив соборної висвiти, tak як це твердить наш Владика i конiсторiя.

4) Заявляє, що в нашiй Церкvi всiяченi з miryanami в справi одrujhinnya.

КАТЕДРАЛЬНА ПАРАФІЯ В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

(Продовження зо ст. 1).

z таким священиком i компанiєю ввiйшла наша конiсторiя в переговори в спрavi зluki. Цdo до такого dйшло, то можна лише в один спосiб пояснити. Члени конiсторiї, o. Kasckiv i o. Kuhiir являються kumam o. Gundiaka, i tak скoro як o. Gundiak вiдiйшов вiд них, вонi лишилися без проводаторa як slipi lidi na vuliци. Tому при першiй способi, a вона trapila, як o. Kasckiv запrosiv до себе o. Gundiaka як свiдka в процесi za церкву в Vunsaket, kum kuma peregovo- riv, bo всiм zvisno, що proti hitrunstva o. Gundiaka ne vstoati o. Kasckivu. Po tiam za namovomo Konisitorii pishow i наш nerishuchyj episkop, якого все можна legko distatti obicjanku, що вiн буде величким episkopom velikoj "kanonichnoj" церкви. I tak skoiiaslota otas sumnoj pamiaty u- goda, na яку daliis zloviti i нашi свi- щеники в Kanadi, що не хотуть бути свi- щениками в церкvi, якою править "cherny".

Однаке hitrunstvo o. Gundiaka є ще i в tiam, що вiн vigravshii na zhukivshchini ja- "Zablatskyi na mil", хотiв ratuvati свое лице tim, що riшив do reshi zdis- kredituvati nanavinskogo йому episkopa

Теодоровича і загнати його в кут "пересвячення". Тим що раз о. Гундяк дав доказ своєї цілковитої бездійності, бо в своїй ненависті до єпископа Теодоровича він не вагався кинути пятно і смертельний удар цілому устрою УАПЦ. I втім власне полягає ціла трагедія теперішнього розбрату. Для священика типу о. Гундяка нема нічого святого, що не йде в парі з його пихою і його спритом детектика. В доказ того годиться лише пригадати, що на своїм короткім віці о. Гундяк був єоціялістом і проклиав релігію і священиків на чім світ стоїть. Дальше вступив до католицької школи і став католицьким священиком, висміючи всякий прояв нашого народу до православ'я. Дальше стає православним священиком і плює на все те, що католицьке. Відтак не задоволяється православним священиком в УАПЦ, але творить свою "православну" церкву, вживаючи до того покійного о. Жука. I так в безкоїечність.

Нам всім з того є наука. З священиками типу о. Гундяка робити яку небудь злуку противіться всяким моральним і етичним законам, а не лише християнським, бо чи скоріше чи пізніше вірніх церков, в яких вони ще до якогось часу є, повиганяють їх.

Це хочеться підкреслити, що коли ми в Філадельфії з жуківськими священиками не хочемо луничитися, то не значить, що ми є проти злуки з парохіями, що їх оті жуківські священики ввели в блуд. Противно ми всі хочемо злучитися в одну УАПЦ під одним проводом і хочемо творити своє українське життя в Америці разом на користь нашої Церкви і славу Українського Народу.

Здавалось, що рішення катедральної парохії було ясне і недвозначне і що та-ke рішення не було проти УАПЦ але про-ти тих затій, що ними хочеться знищити УАПЦ або точніше устрій УАПЦ. Єпископ Теодорович, довідавши про рішення парохії, оголосив відчит в тій справі на 29-го жовтня. На відчиті, що тревав досить довго, єпископ боронив свою по-зиції, хоч в той сам час твердив, що він не вірить в о. Гундякова і Погрецькому, але стремить до злуки тому, бо не хоче бути замкнений в своїй "шкаралупці". Він хоче визнання патріярхом, бо йому здається, що аж тоді він буде великим єпископом, а головне він тоді не буде за-лежний від рішень чи бажань парохії. По звіті Владики була досить отживлена дискусія, в якій недвозначно доказано, що він і Консисторія рішились зрадити УАПЦ, так як її зрадив тому п'ять літ о. Гундяк. На це єпископ таку дав відо-відь, що він не вважає останньої фази УАПЦ за найголовнішу, що він руко-водиться тою церквою, що на Україні існує вже тисячу літ. Остання фаза, себто відродження УАПЦ в 1919 році і Всеукраїнський Собор в 1921 р. не має істо-ричного значення. Це була лише переходова фаза і він власне хоче тепер І на-правити і нашу Церкву вернути назад до всесвітнього православ'я. А треба знати, що нашему єпископові дуже мало за-лежить на тім, чи православна церква слу-жить інтересам українського народу, його найбільше розходить, щоб український народ служив Церкві, як він сліпої служив під час московського гнету, бо тоді "батюшкам" добре поводилося. Во-ни з чистим сумлінням служили царсь-кій охрани, тримали наш народ в темно-ті, не даючи йому зможи стреміти до вільного життя на своїй землі.

Взагалі відчит єпископа був повний суперечностей і неточностей.. Малось вражіння, що відчит давав не поважний єпископ, але якийсь політикант, що нако-твіши лиха все таки хоче вийти цілій із суматохи. Згодом поставлено йому пітання, чи він, як єпископ УАПЦ, виконує свій обовязок супроти УАПЦ, так як йому припоручила Всеукраїнська Церковна Рада в Києві, що прислали його до Аме-рики. На це єпископ не дав відповіді. Дальше, згадуючи про єпископів УАПЦ він ні одного разу не згадав про перво-святителя УАПЦ митрополита Василя Липківського. На запит чому так робить,

відповів, що митрополит Липківський не є мучеником, бо ще досі жив собі спо-кійно в Києві. Єпископ зробив враження, що він сам не любить пошанувати своєї церковної влади і не має жадного рес-пекту перед нею, що він на церковнім полі є свого рода отаманом, що нікого не признає, так як це робив який небудь Зелений або Божко, під час визвольної боротьби, що він утворчі силу українського народу не вірить і чим скоріше хо-че алробати чужинця, бо йому буде з такою апробацією вигідніше.

Було богато мови про оті нещасливі "тези" Єпископ дальше твердив, що се лише форма угоди і що "тези" його нико ли не обов'язують, аж доки Собор їх не ухвалить. А коли йому сказано, що як мав іх Собор ухвалювати, коли ті "тези" мали бути тайними, то на це він дав ви-миначу відповідь.

Враження з відчиту було гірке, приkre і болюче.

Зараз же на другий день, через нашого пароха єпископ подав листа до парохіального уряду, в якім домагається від клику резолюцій, бо, мовляв, збори були скликані неканонічно і незаконно! При чим тут неканонічність і незаконність? На листа парохіального уряд скликав нові збори і на тих зборах знова піддержало ухвалювання попередніх зборів і рішено від-повісти єпископові зазначуючи становище парохії.

Лист парохії до єпископа звучить:
"Філадельфія, Па., 4. лист. 1935.
ВП. Архієпископ
Іван Теодорович
Філадельфія, Па.

Високопреосвящений о. Владико:
Ми отримали Ваш лист, якого зміст нас дуже здивував. Ви, в тім листі, заки-дуете нашій парохії незаконність, нека-нонічність і нарушення Вашого авторі-тету.

Позвольте нам, о. Владико, відповісти на Ваш лист, як парохії УАПЦ, що ще не є спархією царгородського патріярха Якщо наша парохія відбула збори 26-го жовтня і на них одноголосно осудила Ваше поступування і поступування нашої Консисторії в справі наміреної злуки з т. зв. жуківською церквою, се ще не зна-значить, що наша парохія поступила безза-конно і неканонічно.

По здоровому розсудкові ми взагалі не бачимо, щоб нашими зборами яка не-будь канонічність була нарушена. Про-тивно, наша парохія обстоює каноніч-ність УАПЦ і закидує Вам нарушення ка-нонічності УАПЦ.

Що наші збори були законні доказує цей факт, що на зборах парохії було ви-несено резолюцію такого змісту: "Парохія наша остає в злуці з УАПЦ, як це по-твірдив поспільній Собор 1929 року Статутом". Ця одна резолюція сама по собі вказує ясно, що наша парохія не нарушила нічого такого, щоб противилося законам або канонам УАПЦ, з якою наша парохія остає на далі в злуці. Ще раз підчеркуємо, що се Ви, о. Владико, пішли проти канонів УАПЦ і незаконно підписали угоду з жуківською церквою. В тій угоді Ви рішили переінчати устрій цілої на-шої Церкви не питаючи поради вірних, що в УАПЦ є єдиними компетентними людьми рішати про церковну принадлеж-ність.

Ні- Вашого авторітету наша парохія не нарушила, бо не винесла рішення, що ми перестаємо вважати Вас за єпископа УАПЦ. Противно наша парохія під-держує Вас як канонічного єпископа УАПЦ, яку то канонічність. Ви поставили в сумнів, підпинуточі оту нещасливу угоду з неканонічними жуківськими священи-ками, що їх наша Церква, в більшості, виключила зі складу священства УАПЦ в Америці.

Дальше Ваші погрози, що Ви перенесе-те нашого пароха з Філадельфії не ма-ють найменшої законної підстави і Ви се-робите тільки для того, що Вам немиле рішення парохії, в якім парохія відкли-кується до Вас не нарушувати нашої злуки з УАПЦ на Україні і не ставити в сумнів Вашої благодатності.

Становище о. Кудрика в 1930 і нині

В виду теперішнього "звороту" о. Кудрика в сторону царгородського патріярха і рівночасно "відвороту" від Київської Митрополії, містимо лист о. Кудрика, писаний до о. Савчука в 1930 р. Той лист був розісланий о. Савчуком до священиків нашої Церкви в Канаді і Америці.

Саскатун, Саск. 26 цвітня, 1930
Всеч. Отче!

Як відповідь на те, що Ви писали, я скажу Вам для доповнення Вашого свій погляд на справи, які стоять перед нами.

1. Залежність від митрополита, чи патріярха, се справа церковної управи (ад-міністрації), а не важливості чи небажано-сті, благодатності чи неблагодатності церкви. Адміністрація - система, це ко-нечна людська встанова, а не більше. Ко-ли міг бути в Росії синод на місце патріярха, то може бути і ще інша форма. Церква і П адміністративний лад, се о-кремі річи. Тому наша звязь з Київом чи Царгородом, чи і брак звязи, не рішає про важливість нашої Церкви, ані про П право на існування.

2. Основа Церкви лежить поза адміні-стративною церковною формою. В пер-ших віках християнство поширювали зви-чайні світські люди і вони вже були хри-стянством. В часах переслідування хри-стянин жив потайки в своїй хаті по хри-стянським і се вже було дійсне, правди-ве християнство. Се вже була церква. А християнська єдність, яка всіх таких хри-стян в Церкву вязала, виникла з тих самих основних християнських правд, з одинакового їх толковання і розуміння — а тим самим з одинакових в усіх стремінь і з однаковою їхньою праці. Звязь була в тім, що всі піддавалися тому самому ос-новному принципові, тому самому мо-ральному авторитетові. А зверхній адмі-ністративний лад виробився поволі і піз-ніше, в міру потреб й обставин.

3. Я розумію, що наша Укр. Право-славна Церква також правдива християнська церква, як і церква царгородсько-го патріярха.

4. Про ніяке пересвячування, поправ-лювання і т. п. не може бути в нас і мо-ви, бо се найперше показувалоби, що нам бракує здорового розуміння справи, що нам бракує здорової совісти, а з тим і здорової віри в свою роботу. Се показувалоби, що в нас другорядні справи важ-нійши, ніж першорядні.

5. Ніякого жебрання ми не можемо до-пушкати. Хто даром пріняв, нехай даром дає те, що дати повинен. А коли не схоче дати, той сам єбє великою дару позбав-ляє. Так про него і лише так треба тоді думати і говорити.

6. Те, що в Київі вийшло (поставлен-ня єпископату) — вийшло з мотивів хри-стянських, добрих, великих, з доброї ві-ри — чого більше хотіти? Дальше — вийшло все те серед вимкових відносин. на які церковні канони не мають ані від-повіді, ані поради; серед відносин, в я-ких всі патріярхи разом не могли дати Українцям ані помочі, ані поради. Тому ніхто не має права судити, ані добити до кору за те, що сталося — ніхто з христи-яни. Люде себе і свою Церкву ратували (Докінчення на ст. 5).

Остаємо з братерським привітом,
За Уряд. УАПЦ св. Володимира
в Філадельфії".

(Підписи урядників).

От така то історія. Нам Українцям в Америці і Канаді, як що ми справді хоче-мо мати свою національну Церкву, треба всіма силами триматися постанов Всеу-крайнського Собору УАПЦ і продовжувати ту світлу сторінку нашої Церкви, що І започаткував той же Собор.

Никола Ворончак,
предсід. Катедр. Парохії в Філадельфії.

РІДНА ЦЕРКВА

Видає Братство Оборони Рідної Церкви. Другу Народня Друкарня, 577 Селкерк Евнью, Вінніпег, Ман.

Передплата — \$1.00 річно.
Кореспонденцію адресуйте:

Ukrainian Church,
607 McArthur Bldg.
Winnipeg, Man.

UKRAINIAN CHURCH

Published by the Ukrainian Church Defence Brotherhood.
Printed by the People's Press
577 Selkirk Ave., Winnipeg.
Subscription \$1.00 yearly.
All communications address to

Ukrainian Church,
607 McArthur Bldg.
Winnipeg, Man.

Пересторога чи кпини?

В "Вістнику" з 15 листопада поміщена "Пересторога" з підписами всіх членів консисторії. Вона на стільки характеристична, що передрукуюмо її в цілості з нашими заувагами.

"ПЕРЕСТОРОГА"

Тому, що помимо ріжких публичних заяв і оголошення протоколів Семого Собору Української Греко-Православної Церкви в Канаді безсовісні люди поширяють ложні й безосновні сплетені про нашу Церкву та про зміни, які будь-тоби поробив в ній Семий Собор, вважає консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді за відповідне урядово ствердити слідуючі факти:

1. Абсолютно жадних змін в становищі Української Греко-Православної Церкви в Канаді на Семі Соборі не зроблено. Українська Греко-Православна Церква в Канаді остає до найменших подrobiць на тім самім становищі, на якім стояла від 1924 року.

2. Семий Собор не ухвалив, ані не ухвалив признавати над Українською Греко-Православною Церквою в Канаді зверхність царгородського або якого небудь іншого патріярха, ані підчинити нашу Церкву якій небудь чужій Церкві чи церковній владі, і ані один учасник Собору такої думки на Соборі не підносив, ні не висловлював.

3. Так само ніхто на Соборі не робив пропозиції, щоби Українська Греко-Православна Церква в Канаді лучилася з так званою жуківською Церквою і тому над цим не було на Соборі, ані не могло бути жадної дискусії, ні ухвали.

4. Зокрема не була на Семі Соборі змінена засада соборноправности Української Греко-Православної Церкви в Канаді ані засада її українського проводу. Засада соборноправности і незалежності нашої Церкви від чужих Церков та зверхників не може навіть бути поставлена на дневнім порядку Собору, бо це було проти чартеру нашої Церкви, а всяка ухвала противна чартерові, мусіла б вважатися не тільки за незаконну, але й за неіснуючу.

5. Остаточно Семий Собор не ухвалив для Консисторії жадних повновластей на роблення змін в устрою, або становищу Української Греко-Православної Церкви в Канаді, і Консисторія є свідома того, що колиб захотіла на власну руку робити які небудь зміни в тім напрямі, то надужилаб своє право і тим поставила б себе поза рамцями церковної організації.

Взагалі Семий Собор, ані Консисторія жадних змін в устрою, ані в становищі Української Греко-Православної Церкви в Канаді не поробили, ані не мали в плані робити. Наша Церква остає такою самою, як була від 1924 р. і всякі вісти про мінімальні зміни в ній є безпідставними видумками проти неї. Перед широкими тих видумок перестерігає Консисторія всіх добрих членів Української Греко-Православної Церкви в Канаді, як перед людьми, що шкодять тій Церкві. Коли яка церковна громада зіднається в ворогами Церкви, то тим самим наражається на вичернення її з членства Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Дано в Вінніпегу, дня 25 листопада, Р. Б. 1935.

Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді:

Прот. С. В. Савчуک — голова
Прот. В. Кудрік — заст. голови.
Свящ. Д. Ф. Стратійчук — секретар.
Мир. Стечишин — заст. секретаря.
Й. Богоніс — касієр.

Навіть і без зауваг кожному вірному нашої Церкви видно, що "Пересторога" є більше кпинами, як чим іншим. А вже найцікавіше місце "Перестороги" є там, де консисторія грозить риключенням з Церкви тим, що сміють думати інакше, як членами консисторії. Ми певні, що епископи — автори берестейської унії також грозили виключенням з Церкви тим, які на унію не хотіли перейти! А польський уряд ще й помагав їм ті погрози переводити в життя. Але життя закликало собі з погроз владикуніятів. В унії лишилася тільки маленька групка Українців, а загал лишився при православію.

Все таки подамо до повищої прямо ідеймовірної "Пересто-

роги" свої короткі завваги:

1.) На Семі Соборі зроблено дуже важні зміни в становищі Української Греко-Православної Церкви в Канаді. А зміни ті ось такі:

а) Перша резолюція Собору зриває духовну звязь з Києвом й отворає дорогу до звязу з Царгородом.

б) Четверта резолюція заперечує, що наша Церква має канонічну основу Київської Церкви. З окрема та резолюція потверджує виводи о. Савчука в його статті в У. Г., а та стаття фальшує канонічне становище нашої Церкви.

в) Перша резолюція "прийти до відома" ініціативу єпископа в справі навизнання звязку з царгородським патріярхом, а що та ініціатива вийшла через угоду єпископа з жуківцями, ("Тези"), тим самим та угода прийнята також до відома.

А та угода стверджує, що наш єпископ є неканонічний, а тим самим і наша Церква є неканонічна; та угода нищить соборноправний устрій нашої Церкви і відкидає участь світських людей в церковній управі; нищить право громад до посідання і контролю церковних маєтків; зриває духовну звязь з Києвом і робить нашу Церкву епархією царгородського патріярха.

г) Друга резолюція Собору, в якій висловлена догана п. Свистунові, твердить, що закиди п. Свистуну проти єпископа є безосновні і негідні. Ті закиди в головній мірі є оперті на угоді єпископа з жуківцями. (Тези) Ту угоду єпископ власкоручно підписав, погоджуючися на всі умови тої угоди. Коли отже Собор ухвалив таку резолюцію, він тим самим став на становищі, що умови, які єпископ підписав в тій угоді є гідні нашої Церкви і мають добру основу. Іншими словами, коли Собор дав нагану п. Свистунові, а не виразив жадної критики в сторону єпископа, то тим самим він одобрив кроки єпископа в звязі з проханням до патріярха і в звязі з угодою з жуківцями.

2. Собор не ухвалив резолюції в таких словах: "Ми хочемо призвати над собою зверхність патріярха", але Собор ніжив до цього трохи лагідніших слів, які однак мають те саме значення. Іменно Собор рішив "принести до відома" всі кроки єпископа в справі духовних зносин з патріярхом.

А духовні зносини з патріярхом не є основані на рівності між нашою Церквою і патріярхом, тільки на підлегlosti її патріярхові. Зате духовна звязь нашої Церкви з Київською є основана на братерськості і рівності. Але патріярх не признає такої братерськості і рівності. Патріярх вважає себе зверхником над церквами, що є під його юрисдикцією. А 38 точка угоди з жуківцями виразно говорить про таку патріяршу зверхність, або підлегlostь нашої Церкви патріярхові.

Неправдиве є твердження консисторії, що жаден учасник Собору "такої думки на Соборі не підносив, ані не висловлював" (про підлегlostь патріярхові). Противно, цю думку висловило кількох учасників на Соборі, головні між ними були Владика I п. Мих. Стечишин; цей виголосив був палку промову, в котрій сказав, що для нас нема іншого виходу, "тільки іти під царгородського патріярха". А єпископ цілу свою промову отирав на кінечності іти йому під патріярший покров. Єпископ закінчив був свою відповідь п. Свистунові так: "Знаєте, чому п. Свистун не хоче, аби я йшов під царгородського патріярха? Бо п. Свистун і ті, що з ним в змові, хочуть, аби я йшов під Варшавського Митрополита" (!) Епископ тим аргументував конечність підчинення патріяршій юрисдикції, що він, нібито, не має вже св. мира і св. мощей, і єпископ навіть поважливіс твердити перед Собором, що він немає права освячувати мира, і тому мусить піддатися патріярхові, щоб дістати від нього св. мира, хоч, як єпископ, він повинен знати, що кожний православний єпископ має право освячувати миро. А урядовий протокол Собору пише на ст. 41, що єпископ говорив таке: "Я хотів мати над собою юрисдикцію (з. патріярха). Хиба то зле?" Чи треба це більше? — скажемо ми.

3. Пропозиція злуги з жуківцями міститься в Угоді (Тезах), яку єпископ підписав. Та угода (Тези) була дискутована дуже обширно на Соборі. Справу угоди з жуківцями підніс як головне обвинувачення проти єпископа п. Свистун, відповідав на це обвинувачення єпископ, а участь в дискусії брали і другі учасники Собору. Про це є обширний звіт в урядовім Протоколі Собору, виданім Консисторією, на ст. 21—45. Правда жадної ухвали, що поіменно говорилаб про Угоду з жуківцями, не було, але перша резолюція "бере до відома" ініціативу єпископа в справі патріяршого покрову, а та ініціатива єпископа вийшла якраз із угоди з жуківцями. До прямої ухвали в справі угоди жуківців не прийшло через ославлений стемпід і "фреймап" на Соборі.

4. Шодо соборноправности й українського проводу, то й тут зміна наступила на Соборі. Бо раз Собор приняв до відома ініціативу єпископа в справі звязку з патріярхом, а той заявок піддає єпископа під юрисдикцію патріярха, то тим самим Собор згодився на це, що найвища влада в нашій Церкви має бути в руках патріярха. А чи не означує це зміни в проводі Церкви? Чи не означує це, що головний провід в нашій Церкві переходить в руки чужого патріярха — не-українця? А що ініціатива

епископа вийшла з його угоди з жуківцями, а в тій угоді епископ касує соборноправність в нашій Церкві, то-ж чи не став Собор на становищі епископа, хоч буцім, то застеріг соборноправність? Чи-ж та уода не касує Собору як найвищого органу нашої Церкви і місце Собору має заняти патріарх? В тій же самій резолюції Собор зриває нашу звязь з Києвом, а ця звязь є головною основою нашої соборноправності й українського проводу в Церкві, бо відносини наші з Києвом є братерські, і Київ не нищить українського проводу в Церкві.

Покликування на чarter чи статут — річ дуже слабенька. Біо Семій Собор свідомо поломав статут от хочби в справі посла Бачинського, якого Собор допустив як делегата, хоч це було і против чarterу і статуту.

5. Собор дав навіть дуже великих повноважності консисторії на роблення змін в устрою якраз в першій резолюції, де говориться, що дальші кроки епископа в справі злук з патріархом мають провадитися епископом "в тіснім порозумінні з консисторією". Або іншими словами Собор дав уповаження і епископові і консисторії в тій справі. А чи злука з патріархом, то ще є зміна устрою нашої Церкви? Та че-ж чи не найбільша зміна і тільки сліпий, або член нашої консисторії, цього не побачить.

Консисторія на власну руку вже не одні зміни чоробила в устрою нашої Церкви. Пр. вона знищила Укр.-Греко-Православне Брацтво в Канаді, звівши його до того, що воно існує тільки на папері. Консисторія на власну руку відсунула світських людей, а головно репрезентантів Брацтва від участі в річних духовних конференціях Церкви. І це консисторія зробила цілком безкарно. Навіть ніхто її за це не скритикував.

Відносно погрози консисторії на адресу тих, які поважать-

ся думати інакше як члени консисторії, або які не думають набрати води в рот, як це зробили майже всі священики, тому бо їм погрожено утратою парафії, скажемо хиба, що хай консисторія зачне свою погрозу виключення з членства Церкви переводити насамперед проти тих, яких називає "ворогами Церкви". Чому ж не виключити вперед тих "ворогів Церкви"? Бо щож винні "добрі члени" Церкви, коли вони є під впливом "ворогів Церкви"? Чому викидати з членства в Церкві "добріх членів" Церкви, а "ворогів Церкви" дальнє тримати в членстві, та ще й "панькаться" з ними?

Але питання є, хто ті "вороги Церкви"? Владики, які перейшли на унію 1596 року також звали "ворогами Церкви" тих, що не хотіли перейти на унію. І чи дійсно ворогами Української Церкви є ті вірні, які хотять, щоб Українська Церква лишилася на дальнє українською, які не хотуть жадного покрову чужих патріархів, які не стидаються духовної злукі нашої Церкви з Київською, які визнають нашого епископа канонічним, хоч він самий себе таким не вважає і навіть відмовляє собі права освячувати миро?

Відповідь вірних Церкви на оту дивачну "Пересторогу" Консисторії повинна бути тільки одна:

Непохідно стояти на канонічному становищі Української Автокефальної Православної Церкви і домагатися від консисторії скликання як найскоріше надзвичайного Собору, який має відкликнути ті резолюції, що змінюють наше канонічне становище, та усунути загрозу, що контролю нашої Церкви може піти в руки чужинців.

Складайте збори в парафіях і ухвалайте резолюції з домаганням нового Собору. Текст резолюцій можете дістати в Брацтві Оборони Рідної Церкви.

СТАНОВИЩЕ о. КУДРИКА

(Продовження зо ст. 3).

тоді, коли ніхто з посторонніх не міг й ратувати. Чого більше хотіти? Сеж благородна робота! Сеж заслуга! Се ми повинні розуміти і на тім стояти!

7. Колиб ми нині дорогою ціною звязалися з царгородським патріархом, а віндовзі прийде переворот і царгородського патріарха зліквидують, як се сталося в Київі, — що тоді нам робити? Чи дальше вандрувати? Вандрувати як раби, як беспомічні, безправні, маловартні... Чи таке в християнстві повинно бути? Чи на тім сила християн буде стояти, що одні других будуть позбавляти можности одним відомих і зрозумілих? Тай чому самостійно працювати серед відносин ім'ю жертвою маємо бути якраз ми, а не ти, які нам можуть таке радити?

8. Звязь з другими церквами повинна бути не в залежності, але в кооперації в співчуванню одні другим. Київська Церква помогла нам єпископом (хоч вона не чужа — наша), ми тепер протестуємо проти насильства над нею. От і рівність, кооперація! Перше вона мала можність і помогла нам, тепер ми по своїм силам помогаємо її. Тай на будуче може наша поміч для церковної справи на Україні бути дуже великою. Наша тутешня церква може бути для української церковної справи на Україні тим, чим була свого часу Галичина для Придніпрянщини. Огонь, який ворожа сила гасить там, може горіти тут і його іскри можуть переоситися там, поки він зможе на ново розгоритися. От яка нині перед нами роль і задача! І якраз така, — а не така, щоби багати тай кланятися і просити, щоби хтось позволив нам себе до него притулити, як латку.

9. Певна річ, що в нормальніх відносинах треба заховати лад, який в нормальних відносинах був в нашій Церкві. Непредвиджені, випадкові обставини мають свої окремі вимоги і свої правосильні закони, яких місце повинно бути в церковних канонах відповідно означено, але коли життя до нормальних відносин вertiaє, повинно дальнє йти нормальнюю стежкою. Тут буде запорука тревалого ладу в Церкві. А того, що сталося в ненормальних відносинах, закони з нормальногом часом не мають права судити, се не їх область. Вони там не закони.

10. Я в статті про Річинського писав про конечність нових канонів, отже тут хіба повторюю, що наша церква повинна перша такі канони скласти і постановити. На кожж той обовязок складати? і в нас так не можна би робити? Може Тай чому не ми перші мали би з такою для нас завелике здаватися, але воно

важною справою вийти? Чому тутешня церква не має вийти наперед і не принять в себе того, що цілій церкві потрібне, а з чим вийти другі не мають або пекучої потреби, або потрібної відваги, або ясного розуміння. Ось наша задача, наша самостійна робота! А піччено ми таку роботу робити, то всі її побачать, отже тут буде той грунт, на яким ми будемо і самостійно і з кожного боку правно стояти.

11. Думка про Болгарію, яка повинна би нам помогти, добра, Але нім вдатися туда, то треба самим добре справу розуміти, щоби мати здорові аргументи. Колибже Болгарія не згодилася, тоді вдатися деинде. Колибже годі в такий спосіб справи полагодити, тоді уважати відносини ненормальными в загальній православній Церкві, отже нам будуть руки розвязані. Тоді Арх. Теодорович ставить одного, а ті важе оба третього. Тим же що нам не помогли сказати: ви ще з нами будете числится!

12. Колиб другі нам не помогли, тоді поставити їх на суд перед православним світом. Виготовити відповідне письмо, в якім показати православному світові положення українського народу давно і тепер, тут і в Європі, а ще дальше показати брак християнських обовязків в тих, які на провідних сідалищах позасідали. Нам не страх так сказати — се наш християнський обовязок! Коли ми зробили все, що могли, найкраще, а вони не зробили, тоді вина за ними і вони повинні за себе відповідати. Повинні до вини призватися! А не признаються, то якраз вони звязь між церквами і вірними... ривають. Тоді ми стоїмо на сторожі церковної справи, а не вони!

13. Більшевики зліквидували на Україні церковну адміністрацію, але не Українську Православну Церкву. Не принцип не ідею Укр. Прав. Церкви. Отже тому я Київського Митрополита в Церкві згадую. Я большевицької ліквідації не признаю. В мене принцип Київської Митрополії, як релігійного центра українського народу, існує незвіковданій. Я навіть думаю, що колиб теперішній Митрополит Николай вмер, то ми повинні би згадувати або Митрополита безіменно (колиб другого не поставлено), або Київську Митрополію з тим розумінням, що в наших душах існують — хоч і звязані ворогами, поневолені, розпяті. Тай хіба не могаби Укр. Прав. Церква мати Київського Митрополита поза межами України? Рим ставить єпископів для плянів і в нас так не можна би робити? Може

можливе. І потрібне. Се була б ознака нашої роботи. Так робота робилася. Особливо згадую, що на Великім Вході можна би згадувати **Самостійну Українську Державу**, хоч на ділі її нема. Але вона є в принципі нашого життя, в нашій душі, в наших бажаннях, в наших стремліннях. Ми згадуємо свою власність, яка поки що в руках чужих. А згадуючи, ми зазначаємо наше становище до найвищих справ нашого народу, наше стремління, напрям нашої роботи. (Се треба знаєти зваж на нашим священикам).

14. Те, що сталося в Київі, не є великим ударом для нас тут — я думав засвідчи. Ми робили, що могли, без Київа, і дальше будемо робити. А вони робили без нас. А те, що сталося, ставить нас в більше відвічальну роль, ніж досі — берегти того принципу, який вороги на Україні хочуть знищити — берегти для загальній справи, для якої ми є робітниками.

15. Щодо кандидатів на єпископів, то труднощі можуть бути, але хто шукає, — знайде. Щодо К....., то не добре, що жонатий, а в нас тут, се трохи за важилоб. Хоч... Думаю, що і в болгарській церкві нема жонатих єпископів, хоч священики вдівці мають женятися. А взялиб "дзвонарі", пропаде. Вірю, що йо ми нині в Галичині несмачно. В "Ніві" послідний не пише, тай думаю, що не має де писати. Колиб треба, з ним можна борозумітися через Дмохівського, або Чайковського. Дмох. Його поважає і вони стоять близько, оскільки знаю з переписки.

16. Про конечність мати трох єпископів я говорив може перед 8—9 літами і мав тоді якісь пляни, та нині забув. А може придатися. Видно час не був тоді на те...

На тепер досить. Я хоч повторю й те, що Ви писали, то повторюю як своє, щоб Ви мали мій погляд на зачеплені справи. Я і ще дещо при нагоді зачепив — не зашкодить. А придатися може...

Оставайтесь здорові!

К.

Думки висказані о. Кудриком: в пошищому листі не потребують пояснень: Хиба тільки підчеркнемо, що тоді о. Кудрик не признавав "ліквідації" Київської Церкви, а заразом вважав, що наша Церква в Канаді й Америці повинна перебрати на себе роль Київської Церкви. Жадного патріаршого признання тоді не було треба для нашої Церкви. Зате наша Церква мала бути першою в складенню нових канонів, бо другі Церкви не мали до цього відваги. Ми мали дати другим церквам провід.. Нині вже не те. Ми смирно вертаємо до всего песттарілого в других Церквах.

Договорилися - самі собі перечать

Кожний тямущий член нашої Церкви знає, від чого почалося теперішнє непорозуміння в нашій Церкві. Спричинило його заперечення духовної злукі нашої Церкви з Київською, а також заперечення, що наша Церква стоїть на канонічній основі Київської Церкви. Докладніше говорячи, в Канаді о. Савчук заявив в березні ц. р., що 1) наша Церква ніде жадною ухвалою не стала частиною якої будь другої Церкви, тим самим і Київської; 2) що наша Церква не стоїть на канонічній основі Київської Церкви, або що вона не приняла київських канонів. А в Америці в тому самому місяці наш Владика, в наслідок і через угоду з жуківським, подав прохання до царгородського патріарха, щоб той приняв під свій покров його з цілою Церквою; тим самим Владика зірвав канонічну звязь з Київською Церквою. Оправдуючи свій крок злукі з Царгородом, епископ заявив цілком противнє становище як о. Савчук. Епископ признає, що наша Церква в Канаді в Америці була частиною Київської Церкви і що канони Київської Церкви її обов'язували аж до часу, коли большевики її "зліквідували". Епископ говорить, що Церква на Україні вже не існує від 1929 року і тому йому треба шукати нової юрисдикції, тому йому треба піддастися під патріарший покров, тому наша Церква мусить увійти в канонічну звязь з Царгородом.

Як кожний бачить, вихідне прінципове становище епископа цілком противне становищу о. Савчука і канадської консисторії. I такі протилежні становища ті обі сторони тримали аж до саскутського Собору і навіть в часі Собору. Та двоїстість становища епископа з одної сторони, а о. Савчука і канадської Консисторії з другої сторони видна навіть в резолюціях Собору, бо ті резолюції взаємно собі перечать, а навіть в одній і тій самій резолюції, головно в резолюції першій, є велике суперечності.

Але по Соборі сталося дивне диво. Хоч о. Савчук виміг на резолюційній комісії уложення спеціальної резолюції, яка оправдувала його становище відомий його статті в У. Г., де він заявив, що наша Церква ніколи не була частиною Церкви Київської, то по Соборі він побачив, що жадними історичними докumentами він свого становища не може обороñити. I тому він і другі члени консисторії дуже скоро зреагували з первісної позиції і перейшли на позицію епископа в справі єдності нашої Церкви з Київською. Це мусили вони зробити, бо документи четвертого Собору аж надто ясно говорять про те, що від приняття нашої Церквою теперішнього епископа з Києва ми злучилися з Київом і стали частиною Київської Церкви. Так отже о. Савчук, очевидно з великим болем серця, мусів згодитися з тим, що наша Церква була частиною Київської, але він разом з епископом потішав себе тим, що Київської Церкви нібіто вже більше нема. о. Савчук отже здорово собі самому перечити. Той самий скок о. Савчука і канадської консисторії видно вже в статті "Злука з Києвом", в "Вістнику" з 1-го вересня.

В тій статті пишеться дослівно так:-

"В Києві нема осередка Рідної Церкви. Від 1929 р. там нема ані Всеукраїнської Церковної Ради, ані Митрополита(?) ані епископів(?), взагалі нема жадного тіла, що представляє Укрїнську Автокефальну Православну Церкву".

А трохи дальше там само "Вістник" пише:

"І не що інше, як жорстоке глузовання з Києва та Української Автокефальної Православної Церкви є тепер говорення про звязок Української Греко-Православної Церкви в Канаді з Києвом, про її злуку з Києвом."(!)

В передовиці "Ломання канонів" з дня 1 жовтня у "Вістнику", о. Савчук отверто признає, що наша Церква в Канаді була частиною Київської Церкви, подібно як Канада є частиною Британської Імперії. Але наша Церква в Канаді переста-

ла бути частиною Київської Церкви від тоді, коли Київська Церква "перестала формально існувати, коли вона під на- тиском большевицького уряду "розвязала себе". Тоді отже канадська Церква "остала сама, як вже в ніким незвязана церковна одиниця".

Так отже, о. Савчук цілком зреагував зі своего первісного твердження, що наша Церква в Канаді ніде жадною ухвалою не стала частиною жадної другої Церкви. Він отже без застереження зійшов на цілком інше становище, якого держиться Владика, а іменно, що Канадська Церква була колись частиною Київської Церкви, але вже вже перестала бути, бо Київська Церква "зліквідувалася" себе під примусом большевиків.

Заперечивши самий собі в тім основним питанню, о. Савчук, а з ним і наша Консисторія, яка з його становищем зослідаризувалася, поставили себе в таке не завидне положення, що мусять тепер постійно собі перечити. I так здорово собі перечать, що заперечують все те, що колись писали й говорили, і нині вони самі не знають, де вони стоять. Заперечивши існовання Київської Церкви, вони тим самим заперечили все те, що "Вістник" писав і що в нас говорилося по церквах про так зв. ліквідацію Київської Церкви. Тоді ліквідації ми ніколи не признавали. "Вістник", 1931 ч. 20 в статті о. Кудрика так писав про це: "Большевики можуть розігнати свою большевицьку Церкву, а чужу можуть лише переслідувати. Українська Церква для Українців не є зліквідована. Вона лише переживає тяжкі часи".

Той самий о. Кудрик в листі до о. Савчука з 26 квітня 1930 так пише:

"Большевики зліквідували на Україні церковну адміністрацію, але не Українську Православну Церкву. Не принцип не ідею-Укр. Прав. Церкви. Отже тому я Київського Митрополита в Церкві згадую. Я большевицькою ліквідації не признаю. В мене принцип Київської Митрополії, як релігійного центра українського народу, існує нездіквідований. Я навіть думаю, що колиби теперішній Митрополит Николай вмер, то ми повинні би згадувати або Митрополита беззіменно (колиби другого не поставлено), або Київську Митрополію з тим розумінням, що в наших душах існують — хоч і звязані ворогами, пов'язані, розпяті. Тай хіба не могли бы Українська Церква мати Київського Митрополита поза межами України?"

Нині той самий о. Кудрик, як член консисторії, що рішила взяти на себе "гріхи" о. Савчука, мусить свої власні слова зісти. Нині він разом з о. Савчуком твердить, що Київської Церкви вже нема, що вона вже "зліквідована", дарма, що ще недавно клявся, що він ніколи не згодиться на це, щоб большевицьку "ліквідацію" нашої Церкви признати. Очевидна річ - хто бере на себе чужі гріхи, як за них і покутувати мусить! Та це не все. О. Савчук своїм пособорнім зворотом, а радше диким скоком, в сторону епископа, фактично дав собі самому здорового політика. Заразом дав він політика не тільки консисторії і з окрема о. Кудрику, але й цілому Собору. Бо-ж учасники Собору, виведені з рівноваги стемпідом аранжерів ухвалили четверту резолюцію, в якій при кінці поміщеній оттакий дуже цікавий уступ:

"Собор дальше констатує, що стаття о. Адміністратора С. В. Савчука, поміщена в "Українському Голосі" з дня 20 березня 1935 правильно (таки так!) опреділює становище Української Греко-Православної Церкви в Канаді в порушений справі".

Іншими словами, Собор стверджує, що о. Савчук написав правильно, коли писав, що наша Церква ніколи не була частиною якої будь другої Церкви, тим самим і Київської. А тим часом по Соборі той самий о. Савчук явно-славно признав, що наша Церква була частиною Київської Церкви і то дуже довго, бо від 1924 року аж до кінця 1929/30 року, то є до

часу так званої "ліквідації" Київської Церкви. Значить о. Савчук в часі Собору настоював на це, щоб резолюційна комісія уложила резолюцію про його статтю, резолюцію, про яку самий знає, що вона неправдива. Але він цієї резолюції хотів, щоб задоволити свою особисту амбіцію і щоб показати, що в нашій Церкві "Всесвітній о. Мітрат" Адміністратор і Голова Консисторії ніяк не може помилитися в очах вірних Церкви, навіть тоді, коли він самий знає, що він здорово помилився.

II.

Скок о. Савчука й цілої нашої Консисторії в сторону о. Владики став причиною страшеної путаниці в поняттях членів канадської консисторії. Ставши на становище епископа, що Церква наша була частиною Київської Церкви аж до її "ліквідації" большевиками, о. Савчук і наша консисторія повинні були стати на становищі епископа також і відносно київських канонів. А наш епископ і в своїй брошурі, що вийшла перед Собором, і в часі Собору заняв позицію, що київські канони нашу Церкву обов'язують. Між іншим епископ навіть свое прохання до патріарха старався оправдані на основі київських канонів, хоч це "оправдання" ніяк не вдалося. Але о. Савчук і наша консисторія спинилися перед дороги. Хотячи-нехотячи вони мусили призвати, що наша Церква таки була частиною Київської Церкви, та в той самий час вони, хоч правда не дуже рішучо, твердять, що київські канони для нас не мають жадної обов'язкової сили: як важних для нашої Церкви в Канаді вони ніяк не мають сміlosti їх признати. Чому? Бо тоді всім булоб аж надто видно, що о. Савчук за богато таки помилився в своїй ославленій статті. I дехоті дінеться його испомильність як адміністратора нашої Церкви? Тому о. Савчук і решта членів консисторії пускаються на дуже дешевині "мудровання", яких ціллю є доказати, що київські канони ніколи не мали жадного значіння для нашої Церкви і нас не обов'язували навіть тоді, коли наша Церква була частиною Київської, цебто, по їхньому, перед "ліквідацією" Київської Церкви.

Ті їх мудрування ведуть їх по дуже крутих дорогах. I на тих кругих дорогах вони дуже часто губляться: вертають назад; обігають довкруги; і знов губляться; і знов вертаються; і так внескінченісті; і остаточно договорються до того, що самі того не знаючи доказують якраз те, що вони стараються опрости, а іменно, що наша Церква через злуку з Києвом стала на канонічній основі Київської Церкви.

Ті мудрування містяться головно в трьох статтях в "Вістнику": "Ломання канонів" (ч. 19 з 1 жовтня), "Київські канони" (ч. 21 з 1 лист.) і "Канони Київські і канони Всесвітньої Церкви" (ч. 22 з 15 лист.). В першій статті (Ломання канонів) відношення нашої Церкви в Канаді до Київської Церкви прирівнюються з відношенням Канади до Англії в Британській Імперії. "Вістник" міркує так: Дехто думає, що Канада як частина Британської Імперії є рівночасно частиною Англії і що Канада є підлегла Англії. Так воно не є, каже він. Канада й Англія є независимі одна від другої. Іх личить тільки особа короля. Вони є обі частинами Британської Імперії як цілком независимі і рівнозначні держави. Подібне відношення було між нашою Церквою і Київською Церквою. Тут наводжу слова "Вістника": "Обі вони становили одну Церкву, так само як Канада і Англія є частинами однієї Імперії", — але все таки, наша Церква в Канаді є самостійна Церква, не підлегла Київській як Канада не є підлегла Англії, — каже даліше "Вістник".

Можна сказати, що є на теоретична слухність в тім порівнанні, хоч треба призвати, що в практиці і в дійсності Англія є ядром Британської Імперії; уряд і парламент Англії до великої міри керує політикою, головно закордонною, цілої Імперії. Впрочому ми не потребуємо зовсім сваритися з тим порівнанням. Вони влучне до певної міри, але застано-

вімся, які консеквенцій витягає "Вістник", а з ним і наша консисторія, з того порівняння? Чи ж не виходить з того порівняння, що Канада і Англія, як частини однієї та самої Імперії, мають ту саму законну - правну основу? Бо це-ж очевидно! і так воно в дійсності є. Боже кожна домінія в Британській Імперії має право ухвалювати свої окремі закони, але всі знаємо, що закони в цій Британській Імперії мають одну і ту саму основу, іменно англійське право. От пр. і Мамітобі ми прийшли за свою основу англійські закони з дня 15 липня 1870 р. і ті закони з деякими змінами й додатками обов'язують нас і до цих пір.

Ми ті закони маємо право з року на рік змінювати, поправляти і тд. але все таки основа наших законів і конституції є закон і право і писана конституція Англії, тої самої, з якою "Вістник" порівнює Київську Церкву. А коли закони Англії стали основою законів Канади, то чомуб закони, або по церковному каноні Київською Церквою, не малиб стати основою законів чи канонів нашої Церкви в Канаді? І це є одиноке заключення, яке можна вивести з порівняння відношення нашої Церкви до Київської з відношенням Канади до Англії.

Але о. Савчуку нікак не подобається така єдино логічна конклюзія. Він старається мудрувати, що раз Канада має право свої окремі закони мати, то це значить, що основні закони Англії її не обов'язують. Але о. Савчук забуває, що помимо того всого права, Канада якраз тому тільки є членом Британської Імперії, що вона прийшла за свої закони і право Англії. Так само о. Савчук повинен знати, що коли правдою є, що наша Церква і Київська становлять одну Церкву, то тільки тому, що наша Церква взяла за свою основу закони-канони Київської Церкви. Інакше обі не моглиб становити одної Церкви! Коли ми нині твердимо, що канони київські відносяться до нашої Церкви, то повищає стаття в "Вістнику" якраз це пітверджує. І не поможуть жадні теоризовання о. Савчука, (з чи без помочі п. Мир. Стечишина), про те, що сталосяби, якби Англія перестала існувати, або якби так її якісь большевики, чи хто там "зліквидував". Навіть по такій "ліквідації" Англії—Канада, о скільки вона вважалась би членом Британської Імперії, на дальше придергуваласьби таї самої законної основи, іменно англійського закону і англійського права. Так само якби й правдива була "ліквідація" Київської Церкви, а ту ліквідацію ще недавно "Вістник" так дуже сильно заперечував, — то все таки лишається канадська Церква не зліквидована. Віримо, що навіть о. Савчук з тим згодиться. А коли наша Церква з Київською Церквою, по словам "Вістника", а тим самим вже й о. Савчука, (хоч колись він це заперечував) — становили одну Церкву, то "ліквідація" Київської Церкви ще не є "ліквідацією" нашої Церкви в Канаді. А раз ми ще існуємо, то й існує та спільна основа, що є чища нашу Церкву з Київською. А що є та основа? "Вістник" (і о. Савчук) каже, що це є особи нашого епіскопа і київського Митрополита. Ті особи єднали нашу Церкву з Київською, так само як особа генерал-губернатора і короля єднають нас з Англією в Британській Імперії. Але "Вістник" забув при тім додати, що нас лучить з Англією не тільки особа короля, але ще бльше та саме англійське право, та самі англійські закони. Пр. Ірландія є республікою, не королівством, а все таки вона є в складі Британської Імперії. І якраз між нашою Церквою і Київською Церквою основою злуки є не самі тільки особи епіскопів, (наша ж Церква не є Церква ієпархічна, але соборноправна), тільки ті самі закони церковні, або канони, або та сама канонічна основа.

Очевидна річ, що ніхто не буде такий дитинний, щоб твердити, що коли наша Церква в Канаді прийшла канонічну основу Київської Церкви, основу зазначену канонами Київського Собору з 1921 року, — то це значить, що нам конче треба триматися букв кожного з тих

канонів. Відмінні обставини в Канаді на це не позволяють. І ані п. Свищук перед Собором і на Соборі, ані Братство Оборони Рідної Церкви по Соборі, не настоювали, що нам в Канаді треба триматися кожної букви київських канонів. Все що ми твердимо, то те, що наша Церква в Канаді стойти на канонічній основі Київської Церкви. Тому, приміром, всяких теревемі "Вістника" про те, що в Київських канонах говориться про "повітових епіскопів", "повітові церковні об'єднання", і "волосні церковні об'єднання" і що це малобути доказом, що київські канони є тільки для України, а не для нас, є фальшиве. Слово "повіт" вживте в київських канонах в церковнім значенню на означення знаного нам поняття "епархія", а слово "волость" на означення знаного нам, поняття "деканат", і це кожний уважний і чесний читач зараз побачить при читанні київських канонів. Впрочому при слові "повітовий" є там все в скобках слово "епархіальний". Але о. Савчук, який не дуже то любить бавитися в точності, який може навіть цілу статтю написати опираючи її на самій неточності, не хоче навіть звернути увагу на такі речі, і наївно аргументує, що раз в Канаді нема повітів, то це значить, що київські канони нас не обов'язують. Дійсно занадто велика наївність!

III.

Остаточно о. Савчук договорюється до такого, про що йому навіть і не сниться, коли він зачав (мабуть на спілку з п. Мир. Стечишином) міркування про київські канони. В статті "Київські канони і канони Всесвітньої Церкви", о. Савчук знов наслідує епіскопа. Но як епіскопові можна було старатися оправдати себе в шуканню канонічної лучності з Царгородом цитатами з київських канонів, то чомуб не можна о. Савчуку і г. Стечишину доказати, що київські канони не обов'язують нас, цитуючи ті-ж самі канони. Але з того вийшов дуже несподіваний для них результат. Цитуючи київські канони вони, видно, зробили дуже важкий винахід: іменно, що київські канони не касують і не змінюють канонів Всесвітньої Церкви. І про це написана довжезна стаття в "Вістнику" з 15 листопада. Там же вони доказують, що київські канони ухвалюють, що вселенські канони є обов'язкові для Київської Церкви, і що Київська Церква ті канони в себе задержує. Дальше "Вістник" пише, що київські канони є тільки доповненням старих канонів, додатком для приспособлення їх до відносин в Саветському Союзі. Остаточно о. Савчук (з п. Стечишином) признає, що київські канони не зробили жадної страшної "революції"; що найбільша "революція" в київських канонах — це введення жонатого епіскопату в Українську Церкву, а жнатий епіскопат є також в синодальній (живій) Церкві, і та Церква дісталася навіть патріарше признання, отже з цею "революцією" видно навіть самий о. Савчук погоджується, бож він самий жонатий, і ти самим і він мавби народу ще колись стати кандидатом на епіскопа.

Може ви, читачі, не вірите, що в "Вістнику" так написано. Прочитайте самі ту статтю з 15 листопада, а побачите, що так там пишеться.

Коли-ж київські канони не касують, ні не змінюють старих канонів (канонів вселенських), коли київські канони нічого нового не вводять, коли вони наказують придергуватися старих канонів, то видко, що ті київські канони повинні бути дуже добре для о. Савчука і п. Стечишина. Кожний читач сподівався, що заключення статті в "Вістнику" буде, що ті канони з погляду "Вістника" є добре, слушні, справедливі; що їх варто притримуватися і що наша Церква притримуючись тих канонів стойти даліше на становищу канонічної Вселенської православної Церкви. На жаль в о. Савчука, п. Стечишина і в "Вістнику" є цілком відмінна логіка. По їхній логіці київські канони через те якраз, що вони є доповненням старих (вселенських) канонів, є для нас неважні, необов'язуючі, шкідливі, непотрібні, (або, як казав о. Куд-

рик на Соборі, вони для нас так потрібні як Свищурова брошур!)

Коли в дійсності київські канони є тільки доповненням до старих канонів то чому нам боятися тих київських канонів? Чому так богато твердити, що ті канони нас не обов'язують? Бо що ж пошкодило нашій Церкві визнавати ті київські канони, які й так нічим не змінюють старих канонів? В чим же ті канони є до неприміття, коли вони в нічім не змінюють старих канонів? Чому ж закидати, що київські канони укладались в большевицьких обставинах, під большевицьким гнітом, коли вони в нічім не змінюють старих канонів, коли вони є тільки доповненням до старих канонів, таї то доповненням, що нічого не змінюють?

Отже логічне заключення булоб, що раз київські канони не касують і не змінюють вселенських канонів, то тим самим наша Церква не робить нічого неканонічного, коли придергуються тих київських канонів, а придергуються їх мусить з причини своєї єдності з Київською Церквою. Для о. Савчука однак канони логіки так само не є обов'язкові, як в його очах закони Київської Церкви не є обов'язкові для нас в Канаді. Послухайте тільки, що він пише: "Українська Автокефальна Православна Церква дуже ясно і недвозначно стверджує свою єдність з православними Церквами інших країн і народів. Вона не відрівляється від звязків з православним світом" А це доказувало, що коли Київська Церква є в єдиності з другими православними Церквами, так і наша Церква в такій єдиності є. Коли це так воно й є, що Київська Церква не порвала звязків з православним світом, так пошо-ж треба нашему Владиці шукати звязків з царгородським патріархом?

Але пітвірджаючи в той спосіб оту єдність зо всіма другими православними Церквами, о. Савчук в той самий час на всі застави старається заперечити єдність нашої Церкви з Київською Церквою. І виходить найбільша нісенітнія в світі. Наша Церква в Канаді є в єдиності зо всіма Православними Церквами, але не є в єдиності з Рідною Церквою на Україні! І канони тих всіх других православних Церков обов'язують нашу Церкву в Канаді, тільки, борони Боже, не канони Київської Церкви! Оце Вам зразок "логічності" наших церковних голов. Взагалі наша Консисторія, головно о. Савчук і п. Мир. Стечишин, аж занадто богато енергії тратять, щоб доказати, що київські канони не для нас. Та помимо їх ріжких карколомних аргументів, факт незаперечений є, що наша Церква приняла канонічну основу Київської Церкви в 1924 році, коли ми прийшли формально злуку з Києвом. Бож чи заперечать о. Савчук і п. Мир. Стечишин, що ми прийшли на Соборі 1924 року отсі канонічні основи Київської Церкви:

1. Засада або основний канон, автокефалії Церкви і братерського єднання православних Церков без підлегlosti одна одній.

2. Засада, або основний канон, всенародної соборноправности.

3. Канонічність київської ієпархії висвяченого соборним апостольським, або александрійським способом.

4. Рідна мова в богослуженнях.

5. Право Церкви виключати з ужитку старі або перестарілі канони, яких ніяк вже не можна в Церкві притримуватись.

Про право Церкви виключати з ужитку старі або перестарілі канони в нас говорилося й писалося дуже богато. Навіть і в тих трохи статтях в "Вістнику" пишеться про це, що богато канонів "вийшли з уживання". Однак о. Савчук пише про це не дуже виразно. І коли він цитує другий канон київського Собору, то дуже уважно вилишає першу частину другого канону, де говориться, що "вимоги життя Церкви можуть під керуванням св. Духа і виключати їх (канони) з ужитку".

Питаемо о. Савчука чому він вилишив ту частину другого канону, хоч решту того канону навів?

Питаємо також о. Савчука, чому він додає слово "канони", коли пояснює перший канон київського Собору, де говориться тільки про віру? Чи хоче о. Савчук твердити, що віра є стверджена не самими догмами, але догмами і канонами? Чи таке толковання не є зміною цілого нашого дотеперішнього становища в тому, що канони не відносяться до віри, тільки до церковного устрою і дисципліни?

Взагалі ціла "аргументація" о. Савчука (і п. М. Стечишина) в тих трох статтях в "Вістниці" про київські канони є оперта на неточнім цитуванням київських канонів, а головно на перекрученню 1-го і 2-го канона. Але це вже не першина для о. Савчука. Він же написав цілу статтю в У. Г. в березні ц. р., де свідомо перекручує становище нашої Церкви.

Бо Київський Собор виразно виходить зо становища, що Церква має право "виключити" з ужитку деякі старі канони. І хоч Собор заявляє, що старі канони не касує, то в той самий час ті канони "виключені з ужитку". Практична ріжниця є дуже мала, бо старі канони, що є "виключені з ужитку" не обов'язують церкви, так само як би вони були і скасовані. Още право Церкви "виключати з ужитку" старі канони, які стратили свою життєву силу — є одна з канонічних осів Київської Церкви; і ми ту основу приняли і застосували і в нашій Церкві в Канаді.

Питаємо ще раз, чи заперечить хто будь з нашої консисторії, що ми принесли ті головні канонічні засади, які становлять якраз відміну між Київською і дрігими Православними Церквами? А коли це є незаперечена правда, то як сміє хто будь в нашій Церкві, чи то звичайний вірний, чи член або голова консисторії чи то епископ, ту правду заперечувати?

Питаємо далі: чи стаття о. Савчука в У. Г. не була запереченнем оціні незапереченої правди?

Питаємо далі: А чи правдиві були резолюції на Соборі, які з однієї сторони віправдовували статтю о. Савчука як правдиву, хоч вона сфальшувала канонічне становище нашої Церкви; та висловили довіру епископові, який своєю угодою з жуківцями і проханням до патріярха по ломив основні канони нашої Церкви і на вітві заперечив канонічність нашої Церкви? А з другої сторони ті резолюції зазначили, що твердження п. Свистуна, який взяв в оборону канонічність нашої Церкви і ствердив її єдність з Києвом і шкідливість всякої гідлості чужому патріярхові — були безосновні і негідні! Чи правда це?

Питаємо ще раз: Хто старається внести баламуту в нашу Церкву? Хто підняв питання "неканонічності" нашої Церкви? Хто захистав цілою основою нашої Церкви?

Відповідь тільки одна: Зробила це консисторія, а головної її чільні члени о. Савчук і Мир. Стечишин, і зробив це самий Владика.

І не поможет ім навіть і те, що вони потрапили в провадити в блуд також більшість делегатів на Соборі.

Бо нині і ті делегати і решта вірних нашої Церкви бачать вже справу багато ясніше. І нині вже зачинає розуміти загал нашої Церкви загрозу, яка висить над нашою Церквою.

Справа є на стільки ясна для загалу вірних, що сама консисторія зачинає бачити своє безвихідне положення. Вона старається ріжними "викрутасами" з того положення вийти, але вийти так, щоб вратувати своє "лице". Та це занадто тяжко. Чим більше "викрутасів", тим більш безнадійне їх положення.

Тай хай нас це не журить. Церква більша за консисторію, більша за епископа!

Церква знайде вихід, гідний і чесний!

ЧИТАЙТЕ БРОШУРИ п. В. СВИСТУНА

1. Догматично - канонічне становище Укр. Прав. Церкви в Канаді. Ціна 25ц.

2. Автокефалія — чи залежність від чужих. — Ціна 30ц.

Замовлення слати на адресу Брацтва.

"ПРО ТЕЗИ"

або

ПРО БАЛАМУЦТВО, БЕЗ ЯКОГО ПО СОВІСТИ МОЖНА ОБІЙТИСЯ.

II.

о. С. Савчук каже, що Собор розумів ті "Тези", що вони не означають довершену злуку, і тому над ними не голосував, іх не одобрював, ані їх опрокуривав. Коли замість "Тез" перед Собором була вже довершена угода, чи злука обох Церков, — тоді безумовно Собор був висловив свою думку про неї в один бік, або другий.

Ще раз кажемо, що ті "Тези" є довершеною угодою. Отець Савчук уживає двох ріжких слів ("угода" і "злука") на означення одного й того самого поняття "злуки". Угода — це контракт, агрімент, а злука — це якраз наслідок тієї угоди і вже наступає тоді, коли всі точки умови угоди, (що веде до злуки), є сповнені. Розуміється, що до "закінченої злуки" ще не прийшло, бо найважніша умова тієї угоди, а то признання патріярхом (умова 2 і 4) ще не сповнена. Однак ясно, що всі умови угоди (до злуки) вже привні, підписані, і, як вже сказано, при печатані обидвох сторонами. Все, що належало до правосильності угоди від тих обидвох сторін, зроблено.

Скажім, що це не грає великої ролі, що о. Савчук пише про "Тези", бо розуміємо, що він мусить старатися якось вивізатися з тієї запутанини, вийти з тієї сліпої вулиці, в якій він опинився. Але що ми хочемо, то це: най о. Савчук докаже, що Собор дійсно так розумів, як о. Савчук тепер викладає. Ми знаємо, що враження з Собору — патріярше, що делегати виїхали з Собору з враженням, що нашій Церкві треба навязати зносини з патріярхом, що наш Архиєпископ мусить мати "старшого" над собою в Царгороді і таке враження викликає Собор на вітві в Америці, як відти пишуть. Мимо того, що ті резолюції зложенні по автокефальству, вони все таки не можуть затерти того враження — патріархофільного!

Скажемо, що Собор повинен був відкінути, а не принимати до відома. І тому що так не сталося, ми хочемо Надзвичайного Собору, бо хочемо, щоб він відкінув, щоб виразно заявив, що такого порозуміння, яке міститься в "Тезах" і меморандумі Владики до патріярха, нашій Церкві не треба; хочемо, щоб Надзвичайний Собор затвердив ухвали всіх попередніх Соборів, бо цей, що відбувається, не зробив цього, а всіма Соборами приняті є звичай, що кождий Собор затверджує ухвали-канони попередніх Соборів. Хочемо, щоб Надзвичайний Собор відмінив злуку нашої Церкви в Канаді з Києвом і раз на все зміни ту пляму, яку кинено на нашу Церкву "Тезами" і меморандумом.

Та членам Собору навіть не дали народи застновитися над "Тезами", бо впідрядчикам Собору ходило про те, щоби показати, що закиди п. В. Свистуна безосновні і негідні й за те треба його побити. Шо закиди п. Свистуна безосновні і негідні. не доказано, тільки так ухвалено. і не тільки п. В. Свистуна побите, але і Церкву принижено і посортовано. Вона, наша Церква вийшла з того Собору вже не нашою. На Собор зайшла вона ще нашою, злученою з Всеукраїнською Православною Автокефальною Церквою, якою стала на Четвертому Соборі 1924 року, але з Семого Собору вийшла не нашою, не частиною УАПЦ на Україні. тільки вийшла такою, що канони УАПЦ її не обов'язують, вийшла "самостійна, від нікого не залежна" (2-га частина Четвертої Резолюції), навіть не звязаною з УАПЦ в Америці, отже вийшла воно з Семого Собору бідною, опущеною Церквою, самітною сектою, яка ратується від тієї "самостійності" і "сектантства" в той спосіб, що втікає під покров патріярха і через него хоче зі всіма православними Церквами жити по сусідські, хоче жити з ними як канонічна з

канонічними, як "сестра з сестрою".

З перших трох листів делегатів на Собор, які вже поміщені в Вістнику з 1. вересня, видно, з чим делегати приїхали з Собором до парохій: з оповіданнями про те, як побили Свистуна! Але не в Свистуні нові й його поваленню річ, а в тому, що наша Церква вийшла з Собору не такою, як її організувалося й нарешті на Соборі 1924 року злучено з Українською Автокефальною Православною Церквою на Україні. Треба було делегатам на Собор мати це на ввазі. З п. Свистуном, як що він на це заслужив, можна було на віть поступити так, як делегат з Ошави пропонував, але Церкву треба було задержати нашою, а не розривати звязь з УАПЦ на Україні. Що більше, можна було з п. Свистуном, як що він на це заслужив, навіть так зробити, як з Ошави ще перед Собором хвалилися: викинути з Церкви, але Церкву затримати у звязі з Всеукраїнською Православною Автокефальною Церквою на Україні!

Делегати мають у себе ті т. зв. "Тези до дискусії". Най перечитають їх уважно, а потім зрозуміють, чому о. Савчук каже: "Канадська Церква за Американську не відповідає". Най делегати перечитають "Тези" не як оповідання, але як читають контракти, а потім побачать, що в тих "тезах" є богато такого, за котре ніхто не радивби, аби Канадська Церква бралася відповідати.

Далі пише о. С. Савчук, що "Архиєпископ Іоанн як його духовництво в Америці в принципі погодилися" на це, аби жуківська консисторія просила патріярха, щоб він визнав нашого Владика канонічним православним єпископом в єдинстві з Вселенською Православною Церквою. Іншими словами Архієпископ Іоанн і його духовенство "в практиці" погодилися, що наш Владика є неканонічний. Але як стане канонічним, тоді аж буде в єдинстві з Вселенською Православною Церквою. Алеж в "тезах" не розходитья про єдиність з Вселенською Православною Церквою, бо через віру ми є в такій єдиності. Розходитья в них про підчинення нашої Церкви патріярхові, і коли о. Савчук твердить, що американське духовництво на це погодилося, та що й погодилося, щоб жуківська консисторія просила за нашого Владика, скажемо на підставі достовірних жерел, що таке твердження о. Савчука є хиба на те, щоби ввести вірних нашої Церкви в Канаді в блуд, що злука з патріярхом (а треба знати, що делегати позіхалися з Собору з патріярхофільними настроїми) не є нічого страшного, бо от! американське духовництво погодилося!

А що, як виявиться, що духовництво Американської Церкви пічого про те не знаюло, що консисторія жуківців збирала просити патріярха і не могло заявитися? А що, як покажеться, що американське духовництво довідавшись про "тези" не погоджується на таке приниження Архипастыря й Церкви? Твердження о. Савчука написане ним або на підставі мильних інформацій, або на підставі його власного припущення, або прямо на те, щоби Канади зо слоня зробити муху, але в кожному разі воно написане дуже відважно. Занадто відважно, бо підсушує вірним Церкви в Канаді погляд, що духовництво в Америці на загал зрадливі й на перший поклик готове змінити покров Києва на покров Царгороду.

Жуківська консисторія буде просити патріярха, Архиєпископ і духовництво погодилося, і "Архиєпископ написав в цій справі лист до патріярха", каже о. Савчук. Чому не напише він про того листа й не скаже, що в ньому написано, але береться пояснити "Тези"? В якій цілі написаний той лист до патріярха? Може також на те, щоби наша Церква з Церквою патріярха була "як сусід з сусідом, як сестра з сестрою, як одна са-

мостійна держава з другою самостійною державою?" Як на таке, то як пояснити 38-му умову? Як на таке братерське по-розуміння писаний той лист, то до чого бесіда в 38-мій умові, що наша Церква буде епархією царгородського патріярхату? До чого ті всі умови, що приносять нашій Церкві й епископові приниження і сором; що ставлять нас в залежність від других; що роблять нашу Церкву прищіпкою, або підвладною другої Церкви, чи церковного проводу?

Що було, як би та "злука" або "закінчення злукі", як пише о. Савчук були пішли тим шляхом, який був з гори аранжерами уплянований, і про "закінчення злукі" довідалися аж на Соборі? Чи й тоді закінди п. Свистуна були безосновні і негідні? Чи Собор не бувби вибрав власного кандидата на епископа і заявив: най Американська Церква, як хоче, йде під патріярха, але ми, Канадська Церква під патріярха ніяк не підемо. В такому випадку Канадська Церква була відворвалася від Американської.

Хай загало нашої Української Греко-Православної Церкви в Канаді подумає над цим, і хай делегати застновляться над тим, що вони були-б зробили, якби така "закінчення злука" бомбою була впала перед ними на Соборі, і хай сами розважать, чи нема потреби скликати Надзвичайний Собор!

Знаємо, що тепер наша Церква на Україні після розпяття большевиками загана в підземелля. Але вона є, вона не знищена. "Ворота пекельні не подужають її", сказав Божественний Основатель про Свою Церкву. А чи наша Церква не Христова, що воно малаби бути

виїмком? Наша Церква на Україні є! На нашій Церкві повторюються такі самі переслідування зі сторони ворожої держави влади, які Церква була зазнала в римській імперії на початках свого існування. Наша Церква переходить таке саме "хрестення крові", яке Церква в римській державі переходила в перших трьох століттях свого життя. Але й тоді христова Церква не була знищена, і тоді вона була, вона є й тепер на Україні у серцях вірних, в тих, що терплять на Солов'яках, в тих що розсіяні по світу, і в нас! Наша Церква на Україні здобула "невягучий вінець слави", вона мучениця, вона прославлена мучениками!

Не всі нещастия вічні. Большевики впадуть, Україна встане, буде вільною. З розсіяння повернуть сини й дочки її і Рідної Церкви, з Солов'яків повернуть виснажені тяжкою працею, голодом і холodom мученики за Рідний Нарід і Його Церкву, відті спровадять тлінні останки тих, які в святому стражданню не дали зломати свого духа, не підпалили каяння, померли мучениками. Живі і Мертві будуть свідками прави, свідками Нового Свята, Воскресення нашої Церкви на Україні! А ми тоді — що?! Хиба скажемо: "Тепер аж і ми прилучуємося до вас; ми прещінь застерегли собі ще 1935 року, на Семому Соборі в Канаді, право злукі з Українською Автокефальною Православною Церквою на Україні, коли така відновиться."

Hi, не можемо ніяк дозволити на таке приниження нашої Церкви в Канаді! А це приниження вже сталося на Семому Соборі. Новий Собор мусить це приниження знищити, пустити в забуття!

Священик.

зробив мені кілька дуже терпких, хоч цілком неправдивих закидів, пр. начебто я старався бути "диктатором в Церкві", і диктував Йому, як він має поступати, дальше, нібито я мав перед Р. Б. Бенетом, бувши прем'єром Канади, представити себе як голову Церкви і тим по-нижив Церкву, а навіть закинув мені, що я в 1928 р., в часі своєї відчітової поїздки по Америці "шпіонував" за нашим Владицю, хоч він самий, (о. Савчук) просив мене вивідати від американських священиків про причини невдовolenня з Владицю, невдовolenня, яке в Америці на брало було дуже широких розмірів. Справу о. Савчук повів так, що я вважав себе примушеним зрезигнувати з голови Брацтва. Тодішній "вузький гурт" нашої організації скликав був навіть довірочні наради в цій справі до Саскатуну. На ту нараду запрошено о. Савчука і мене, але він не приїхав на нараду, і заявив, що гурт світських людей не має найменшого права мішатися в церковні справи, що на це є консисторія і Собор. На тій нараді усі учасники, з виїмком братів Стечинішинів, згодилися, що мое поступовання було коректне і що о. Савчук не мав причини до нарікання.

Тоді я толкував собі, що о. Савчук був дійсно подразнений тим, що парафія в Вінніпегу попросила надати її нового пароха. Напі, ввиду пізніших подій, бачу, що о. Савчук навмисне посварився зо мною, використуючи для цього крок він ніпегської громади, крок, що був зроблений після пляну одобреного самим о. Савчуком, і посварився тільки тому, щоб примусити мене вступитися на бік і лишити Йому можливість тайком снувати свої пляни для змін канонічного становища нашої Церкви. Переконує мене в цьому ще й ця обставина, що пів року пізніше я мав нагоду бути на неурядовій конференції в Шікаго, куди запрошуено мене особисто, коли я був в Шікаго з відчitem про червоний терор на Україні. На тій конференції довідався я перший раз від нашого о. Владицю, що в виду переслідувань нашої Церкви большевиками, нам треба буде шукати нових канонічних звязків з царгородським патріярхом, хочби навіть ціною Його пересвятир. I він був готовий для добра Церкви понесту ту тяжку "жертву." Я запротестував від себе проти такого ставлення справи і повідомив про це канадську консисторію на мітінгу, що відбувся зараз по моїм приїзді з Шікаго в льоквілі У. Г. Це було в березні 1930 р. В часі того мітінгу, де було також кілька священиків, було запропоновано, щоб ми оба з о. Савчуком подали собі руки й дальнє спільното працювали для добра Церкви. Я подав був Йому руку, але він відмовився подати свою руку. Мені дуже це було дивно в той час і потім. Нині цей Його крок для мене є ясним. О. Савчуку ненаручно було, щоб я знов був в курсі церковних справ, і стояв блиże до керівництва праці в Церкві, бо в нього тоді була гадка перепачкувати на надходячім Соборі начерк статуту, який мав замовчати про канонічну основу нашої Церкви. Довголітнє знакомство між о. Савчуком і мною навчило Його, що я не люблю мішатися до справ, в яких я не беру безпосередньої участі. Він знат, що я не люблю мішатися в детайлі справ, яких виконання не залежало від мене. Тому він був певен, що стоючи на боці, я не буду Йому в нічому мішати; I в тій надії він не завівся. Я до церковних справ, головно до справ керування Церквою, і взагалі до роботи консисторії від тоді не мішався. Коли прийшов час на 6-тий Собор, я поїхав до Йорктону на те тільки, щоб зложити там свій привіт, яким я вважав за відповідне показати учасникам, що на дальнє вважаю себе членом Церкви, а

були вже й тоді поголоски, що я з Церквою зірвав. Зараз по своєму привіті я відіхав до Вінніпегу. Взагалі поза зложенню привіту я не брав найменшої участі в Соборі, і з осібна не брав участі в нарадах статутової комісії, хоч до неї хотісь мене був в моїй неприсутності висі. Статут Церкви був ухвалений вже по моїм виїзді з Собору до Вінніпегу. Той

Канони, Чартер і Статут Церкви

II.

Вилічих вже в 1929 30 році о. Савчук, Київської Церкви і нашої духовної звязі з нею! Він навмисне спорядив такий начерк Статуту, в якім він виличив ясне означення нашої злукі з Києвом і в якім канонічне становище нашої Церкви було цілком незачеплене, або лишене "в. воздусі", так щоб в слушний час, — на його думку той час вже прийшов, — можна б сказати всім, що наша Церква в Канаді не була і не є частиною жадної іншої Церкви і тим самим Київської, і що нашу Церкву не обовязують київські канони, бо ми нігде жадно ухвалюю не оголосили, що ті канони приймаємо за свої. Тому то о. Савчук, — хоч думка нас всіх трьох канадських делегатів на Собор в Нью Йорку (зи. і Його) була, що американський Статут мав стати основою нашого, — незадовго вже потім, бо вже не слідуючий рік, виготовив начерк Статуту, в якім заняв цілком відмінне становище від становища вказаного в американському Статуті.

Так-отже о. Савчук, хоч явно разом з п. Ю. Стечинішиним і мною згодився на те, щоб американський статут вжити при уложенії нашого Статуту, то тайком вирішив зробити цілком щось іншого. Але та він мусів робити дуже обережно й хитро. А обережний може бути звичайно той, хто робить на свою руку тільки, без участі других людей, і без втаснення других в свої пляни. Тому о. Савчуку треба було конче, щоб витворити таку ситуацію, в якій він мігби свій плян перевести в життя без перешкод, від других, головно таких, що більш як другі, про справи церковні поінформовані, таких, що люблять в такі справи взглянути. Тому о. Савчук рішив перше позбути. Тому о. Савчук рішив перше позбути мене, бо якраз я і був більше як другі поінформований про справи Церкви і любив взглянути глибше як другі в ті спрви і був приклонником духовної злукі з Києвом. А мене о. Савчук дуже скоро позбувся, вживаючи на це подібних способів, які він вжив разом з другими аранжерами проти о. Маєвського і мене на Соборі в Саскатуні. На цих способах він дуже добре визнається і проти мене особи, що він вжив іх вже що найменше три рази: в 1921 р., коли я був змушений усту-

пти з Інституту П. Могили в Саскатуні, 1929 року, про що буде зараз мова, і в 1935 р. на Соборі. Ці Його способи дуже прості: Треба немилого Йому чоловіка тільки належно спровокувати і таким спровокуванням довести Його до того, що він самий вступиться, або, коли він занадто "грубожкір" і не схоче самий вступитися, принизити Його в очах загалу як людину негідну оставати на позиції, головно коли це позиція відвічальності і поваги. В 1929 році він спровокував мене ось так: Ми оба були тоді в як найкращих приятельських зносинах, а засвідчили це можуть члени вінніпегської парафії. Були тоді також між мною і п. Ю. Стечинішином, що був тоді ректором Інституту могили в Саскатуні, дуже гарні приятельські стосунки. В дорозі на Собор до Нью Йорку ми всі три вирішили, що задля добра цілії Церкви о. Савчуку треба буде почавши з літа 1929 р. віддатися включно праці консисторії і звязані з тим праці церковно-організаційні в цілії Канаді. Для того о. Савчук полишив вінніпегську парафію на іншого священика, а самий віддається виключно справам загальним церковним. На парафію в Вінніпегу ми всі три намітили як найвідповіднішого, в той час кандидата, о. Слюзаря, пароха в Монреалі. Щоб забезпечити о. Савчуку матеріальну винагороду, ми виробили плян, що Брацтво має знайти яких 200 людей, щоб пожертвували від себе по \$10.00 на таку ціль і я від себе зобов'язався помагати таких членів Брацтва знайти.

З Собору в Нью Йорку ми вернули як найліпші приятели, і я переказав наш плян деяким членам вінніпегської парафії. Парофія, почувши це, зробила просльо консисторії на руки о. Савчука в справі надання нового пароха. Самий я в той час навіть не був в Вінніпегу, бо ізїв тоді з відчitemами по зах. Канаді. Коли приїхав до Вінніпегу, застав тут же цілу хію. О. Савчук чи дійсно чи тільки вдавав, вважав це для себе приниженням, що парафія просила надати їм нового пароха. Він вважав за відповідь не зложити всю вину на мене, зробив з цієї афери особисту справу, ще й до того

статут я перший раз, і то не цілий, прочитав аж з початком цього року, потім вже як зачалася полеміка між п. Стечином, о. Савчуком і мною.

Очевидна річ, що колиб я був тоді думав, що в о. Савчука був якийсь задушевний плян, я бувби безперечно слідкував за його роботою. Але я такого підозріння не мав. Кроки о. Савчука пояснювали я собі його апетитом на почесті і його бажанням грати провідну роль в Церкві, без жадного участі і контролі від других. Через це саме, думав я, були в него також дуже часті непорозуміння з о. Владикою, бо він робив без порозуміння з Владикою дуже богато речей, в яких йому належалосьби порозуміватися.

Аж прочитання американського Статуту, про який я цілковито забув через те, що не був більше в курсі церковних справ, оттворило мені очі на цілу справу. Аж тоді зрозумів я, чому так сміло о. Савчук поставив твердження, що наша Церква не є і не була частиною У.А.П. Церкви на Україні, що вона також є окремою і завсім независимою Церквою від нашої Церкви в Америці, і чому нас в Канаді не обов'язують кіївські канони. Для него таке становище виглядало правильним, бо в своїй думці він приготував таке становище ще від 1929/30, і для той цілі уложив відповідний начерк Статуту. Статут той передішов, бо над ним навіть не було відповідних дискусій на 6-му Соборі, так само як без дискусій переведено 4-ту резолюцію на останнім Соборі.

В своєму зясуванню наконічного становища Церкви о. Савчук пішов навіть так далеко, що відмежував Церкву в Америці від Церкви в Канаді, як дві цілком окремі, одна від другої независимі. Церкви, хоч ті Церкви становлять одну дієцезію, про що є навіть резолюція 4-го Собору, і мають одного епископа. І вийшла така чудася, по твердженням о. Савчука, що той самий епископ мав би придергуватись цілком відмінних основних канонів в Америці, а цілком відмінних в Канаді. Вийшла така чудася, що в Америці священики можуть женитися по вінчанню, а в нас ні. Тому о. Савчук ходівся "навмисне замовчати" в нашому Статуті про справу канонів нашої Церкви в Канаді. І він думав, що замовчивши про це, він зможе змінити дійсне канонічне обличча нашої Церкви. І тому він взявся до того, щоб з Статуту нашої Церкви викинути всяку згадку про нашу звязь з Церквою на Україні і про кіївські канони.

Нераз чоловік дуже старається затерти за собою всі сліди, але нехотячи все таки якийсь слід лишиться, що його викиє. Таке й з о. Савчуком. Хоч як він старався викнути всяку згадку з Статуту про звязь нашої Церкви з Києвом, вже на Соборі в Йорктоні хтось з присутніх мусів додати поправку а) до I. точки Статута. Той додаток зовсім не стосується до решти тої точки, бо та точка говорить тільки про назву Церкви. Вона ззвучить так:

“I. Назва

I. Назва Церкви: "Українська Греко-Православна Церква в Канаді", которую також можна називати: "Українська Православна Церква в Канаді"

a) Українська Греко-Православна Церква в Канаді знаходиться в духовній звязі з Українською Автокефальною Православною Церквою через свого єпископа або єпископів".

Кожний з читачів завважає, що додаток а) не є в своїм властивим місці, бо місце про духовну звязь не є під назвою Церкви, але є цілком окремою справою. І тому цілком певно, що цей додаток був не від самого о. Савчука, бо всім видно, що той додаток не становить ні змістової ні стилістичної цілості з рештою першої точки Статуту.

Так отже хтось на Соборі хотів кончесяви, що наша Церква має звязь з Києвом і була додана відповідна поправка до Статуту, яка хоч не дуже громотна то все таки в великій мірі стає тим слідом, що його о. Савчук кончеся хотів сховати.

Поза це о. Савчук дуже небережно

для себе згадує в двох місцях Статуту, а то в точках 16 і 28 про "Канони Української Греко-Православної Церкви в Канаді". Згадуючи ті канони, о. Савчук відкриває другий слід, який він старанно хотів закрити, іменно, що є якісні канони Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Очевидна річ, о. Савчук укладаючи Статут вірив, що кожний так буде толкувати Статут, як він, який той Статут укладав. Тимчасом з його Статутом сталося те, що нераз стається зі статутами чи законами держави. Іменно законодавці нераз укладають статути чи закони в одній цілі, але вживають невідповідних слів, і суд, який має право такі статути чи закони толкувати, цілком інші цілі бачить в них, як законодавці. Так і тут. О. Савчук промовчуючи в своїм начерку Статуту ясну лучність нашої Церкви з Київською, якої наша Церква є частиною, все таки не встерігся від додатку, що всю його мовчанку цілковито перекреєю. Він дальше промовчуючи в своїм начерку обов'язковість для нашої Церкви основних кіївських канонів, але тут же знов робить фатальну для себе помилку, бо згадує про окремі "канони Української Греко-Православної Церкви в Канаді". І не згадує він про ті канони якщо такого, що Церква буде мати в будущності. Ні! Він говорить про них як про щось вже існуюче. Іменно в 28 точці Статуту говориться:

28. Церковна Судова Комісія вирішує справи церковних переступів згідно з канонами Української Греко-Православної Церкви в Канаді та згідно з ухвалами Соборів і сего Статута.

Очевидна річ, судова комісія не може судити після канонів, яких нема. Коли ж вона судить після "канонів Укр. Греко-Прав. Церкви", то видно, що ті канони існують.

Вже по своїй статті в У. Г. о. Савчук видно побачив, що він був на дуже точнішому леду щодо канонів, але й тут він порадив собі тим, що на Соборі взяв становище (і в тім помогав йому о. Владика), що мовляв то наш Чартер і Статут є для нас нашими канонами. Але по-вища точка статуту виразно відріжняє "канони" від Статуту. О. Владика говорячи про Статут нашої Церкви як про наші канони міг очевидно мати на думці американський Статут, що містить в собі також основні канони Церкви. Але наш Статут тих канонів не містить і в повищій точці виразно говориться про канони, як про щось окреме від статуту. Значить канони одно, а Статут — друге.

Отже судова комісія малаб судити після "канонів Укр. Гр. Прав. Церкви в Канаді". Ті канони є вже дійсністю, але в статуті вони не є більше зазначені. О. Савчук вважав за відповідне їх в Статут не вмішувати. Може це канони такі самі як і других православних Церков? Так же говорить 4-та резолюція Собору. Але коли "канони Укр. Гр. Прав. Церкви", на основі яких судова комісія вирішує справи церковних переступів, малиб бути ті самі, що й канони всіх інших православних церков, то чому так же і не сказати? І був би сенс в тому. Тоді 28 точка Статуту звучала б: "Церковна судова комісія вирішує справи церковних переступів згідно з канонами Вселенської Православної Церкви та згідно з ухвалами Соборів і сего Статута". Але та точка виразно говорить про "канони Укр. Гр. Прав. Церкви в Канаді" як про окремі канони і як про щось відмінне від статуту.

Отже колиб так канадійський суд розбирав значіння повищої 28 точки статуту, то він певно вирішив би, що ця точка зазначує, що є окремі канони Укр. Гр. Прав. Церкви в Канаді, які з одного сторони є окремі від Статуту як такого, або що Статут і канони не є те саме, а з другої сторони, що ті канони є окремі від канонів інших православних Церков, бо нігде в статуті не сказано, що нашу Церкву канони інших православних Церков, або канони Вселенської Православної Церкви обов'язують. І в нашім чартері і статуті виразно говориться про єдність вірні і догми між нашою Церквою

і іншими православними Церквами, але міде не говориться про канонічу єдність з тими Церквами, кромі одної, а то Української Греко-Православної Церкви. А коли є єдність духовна або канонічна з тю Церквою, то її в обох Церквах однакова канонічна основа, або обі Церкви обов'язують ті самі основні канони.

Так отже ненароком о. Савчук забув затерти деякі сліди відносно канонів нашої Церкви, а ті сліди на стільки виразні, що вказують на канонічну злуку нашої Церкви з Київською і тим самим на обов'язковість для нашої Церкви основних кіївських канонів.

Ми всі це знали, або повинні знати! Ми всі в це вірили, або повинні вірити! Ми виразно підчеркнули це в Статуті на шої Церкви в Америці. Ми, канадійські делегати на Собор в Нью Йорку, його одобрили і рішили вжити його як взір для нас в Канаді. Але деякі з нас, головно о. Савчук через якесь причину побоявся злуки з Києвом. І о. Савчук пустився на дорогу обережного пляновання, розложеного на ряд літ. Пляновання, якого цілою було й є знищити духовну звязь нашої Церкви з Церквою на Україні. І він так виготовив Статут нашої Церкви, щоб з него не видно було наглядно нашої злуки з Києвом. І він так той Статут зладив, щоб в міру потреби можна було сказати: Ми вільні! Нам можна йти, куди нам захочеться. Якщо вигідно буде йти далі з Києвом, добре. Якщо невигідно, йдім до Царгороду! Єднаймося нині з одними, завтра з другими!. Даром, що при такій зміні зміняється основний принцип нашої Церкви, її духовна єдність з Києвом, її автокефальності, її соборноправність і канонічності її єпархії. Ми на словах ще дальше будемо співати пісеньку автокефалії, соборноправності і нашої теперішньої канонічності. Але на ділі буде інакше. І на ділі воно вже тепер виходить, що ті всі "скоки в боки" робляться тому, бо деяким з наших панотців дуже не в смак якраз ота автокефалія і соборноправність. Вони хочуть Церкви, де вірні малиб бути тільки зареєстровані новомоднім "Вселенським", які навіть до Церкви не належать, але з особистих інтересів деяким з панотців поза церквою кланяються. І ті новомодні "церковні нецерковники" помогають деяким нашим панотцям умертвіти Церкву. Для наших "церковних нецерковників" це дуже вигідне. Бо змертвіла Церква не вимагає, щоб до неї належали свідомі з народу і інтелігенція. Змертвіла Церква любить тільки таких, що сліпі по слухають єпархії. Змертвіла церква вдоволена, як інтелігенція не мішає тим панотцям, що Церкву тільки бачуть в самих собі.

В. Свистун.

«ВІДНОСИНИ МІЖ ОБОМА ПАРАФІЯМИ В ВІННІПЕГУ

Просять нас оголосити оцей лист:

Хвальні Заряде Громади

при Соборі св. Покрови.

До нашої громади донеслося, що церковна громада при Соборі св. Покрови й парох тюї громади, Всеч. о. П. Маєвський відказують, що в нашій громаді виступали люди й наш парох Всеч. о. Галицький проти Вашої громади і Всеч. о. П. Маєвського.

Ми констатуємо факт, що наша громада бажає на дальнє лишитися в братерських і християнських відносинах до соборної громади. Ми бажаємо, щоб між нашою церковною громадою й Собором були як найтісніші взаємні відносини.

Остаемось з найбільшою братерською вірою.

За Заряд Церкви с. Михайлів

І. Магер, предсідатель

М. Ковтуцький, писар.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНAMI БРАЦТВА ОБОРОНИ РІДНОЇ ЦЕРКВИ!

ЦЕРКОВНІ ГРОМАДИ! НА СВОІХ ЗБОРАХ ДОМАГАЙТЕСЯ СКЛИКАННЯ НАДЗВИЧАЙНОГО СОБОРУ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВІ В КАНАДІ!

Голоси Читачів

ВІСТИ З МОТРЕАЛУ

Вибір делегата на Собор до Саскатуну.

Цей вибір стався на річних зборах парафії. Наш парох о. Слюзар перед вибором делегата заявив, що на Соборі будуть дуже важні справи до полагодження. Але які то справи, не згадував ні сло-вичком. Потім о. парох додав, що треба вибрати делегата, який як найкраще ре-презентувавби монреальську парафію, як першу українську православну па-рафію на сході. Та не вспів ще о. парох докінчили, як п. Гладиш, що як нитка за голкою все йде за парохом, висі п. Гу-кала. А п. Гукало, борони Боже, щоб коли відважився подумати щось своєю го-ловою, поза те, що за нього подумає о. парох. Так отже громада перед вибором зовсім не була поінформована парохом про справи, які будуть вирішуватися на Соборі, щей до того вибрала делегатом чоловіка, який мав бути тільки тінню о. Слюзара.

Досвід нашої парафії щодо нашого де-легата на Собор показує, що в таких ви-падках шкода навіть вибирати світсько-го делегата. Краще вже вислати тільки самого священика і зменшити громаді кошта, бо все однакий світський де-легат не являється делегатом парафії, тільки репрезентантом самого пароха.

Звіт про Собор

На перших зборах в справі Собору звіт давав самий тільки делегат п. Гукало. Відсутність пароха пояснив п. Гукало тим, що о. Слюзар удастся був чес-ти предсідника Собору, а це наложило на нього стільки обов'язків, що він з пе-репрацюванням аж заслав і то поважно. Пізніше ми довідались з У. Г., що о. Слюзар заслав через протяг в поїзді, а не через "перепрацювання" на Соборі.

В своєму звіті п. Гукало представив п. Свистуну в як найчорніших красках. І це був весь зміст його звіту. Присутні хотіли довідатися від нього про перебіг нарад Собору, але п. Гукало був тільки заінтересований в особі п. Свистуна. При-сурні так і розійшлися зо зборів без жад-них інформацій про перебіг нарад Собо-ру.

В два тижні пізніше дав обширній-ший звіт про Собор о. Слюзар. Свій звіт він опер головно на писаннях в "Віст-нику". Витягав також дещо з першого числа "Рідної Церкви", але так, щоб тільки кинути пляму на цілу акцію Брац-тва Оборони Рідної Церкви. На тих збо-рах він не пояснював дійсної суті причин поділу на два табори в нашій Церкві. Також на зборах "Запорізької Січі", які відбулися ще перед його звітом, він не пояснив в чому справа. На запит членів, що за боротьба була на Соборі о. Слюзар пояснив так, що це, мовляв, дов-га історія. Одне певне, сказав він, що треба було в нашій Церкві звістити бороть-бу, як не тепер, то лізнийше. То краще вже, хай та боротьба переде тепер.

Хто передумав оте нібито пояснення о. Слюзара, то прийшов до переконання, що тепер боротьба була потрібна цер-ковному проводу тому, бо все в них було упляновано з гори, і Собор цілій був тільки шопкою, де все так пішло, як кон-систоріально - адвокатська команда з гори вирішила.

О. Лещинський в Монреалі

В понеділок, 14 жовтня мали відбути-ся збори "Зап. Січі", але в церкві в неді-лю 13 жовтня було оголошено, що ті збори не відбудуться з причин доміні-яльних виборів. В дійсності того самого понеділка відбулися збори, на яких про-мовляв о. Лещинський. Але аранжери збо-ри в чогось боялися оголошувати явно, що там буде говорити о. Лещинський. Від-чит о. Лещинського був оголошений тиши-ком нишком, один переказував другому, і то тільки самим нібито вибраним, щоб, не дай Боже, не прийшов на ті збори хтось такий, що самий про себе вміє ду-мати. І що-ж то був за відчit o. Лещинського? Це була хвальба о. Лещинського, я-кий то він спритний детектив, як він все вміє винайти, винюхати. Богато історій-

байок нагнув там о. Лещинський. Між ін-шим він так пояснив справу з листом проф. Огієнка до о. Маєвського, який ді-стався в руки о. Лещинського. Казав о. Ле-щинський, що проф. Огієнко написав був листа до о. Маєвського, але донька проф. Огієнка через помилку той лист вложила в коверту адресовану до о. Лещинського. Кожній, хто читав про переписку між о. Маєвським і проф. Огієнком, знає вже як справа малася, але це не перешкаджає о. Лещинському плести звичайні байки. I таких байок він напів досить богато.

Хто руйнік?

Говорять нам і лишуть і від консисто-рії і по місцях, що п. Свистун "руйнік". Чому? Бо відважився стати в обороні соборноправности в нашій Церкві. П. Свистун добре поінформований про стан нашої Церкви і знає, що в нас зативається. I він це відважно відкрив на Соборі. Священики також знали, що на Соборі буде, вони були про це поінформовані дуже добре, бо ще й мали свої окремі на-ради перед Собором і ті наради велися кілька днів. Там вони все уплянували. А може було ще й таке, що поза офіційні наради були й приватні, на які не допускали певно ні о. Маєвського, ні других священиків, які мають відвагу стати в обороні Рідної Церкви. (Цього можна сподіватися, бо в нас в Монреалі перед зборами парафії є звичайно перед-збор-ні наради, на яких бувають тільки "ви-браниці" о. пароха). А звичайні делегати поняття не мали, що на Соборі буде рі-шатися. Делегати не дістали жадних ін-струкцій від своїх парафій, бо парафії не були про це поінформовані. А без від-повідних інструкцій від своїх громад, делегати фактично не презентували громад тільки хиба священиків, бо тіль-ки священики давали їм інструкції, як і що побити на Соборі. Порівняйте програ-му Собору, так як вона була надрукова-на в "Вістнику" перед Собором з тими нарадами, які на Соборі були, то побачите, що між передсоборною програмою, а тою, по якій Собор був проваджений, нема жадної подібності.

Чи-ж диво, що на Соборі серед делегатів витворено штучний стампід? Чи-ж диво, що там деякі готові були злінчу-вати немилих їм осіб?

Яка то в нас любов до Матірної Церкви?

Хваляться наші церковні провідники любовю до Рідної Церкви. Придивимся близце тій "любові". Так довго, як Українська Автокефальна Православна Церква на Україні розвивалася там дуже скоро і дуже сильн, коли то большевики не дуже надто її переслідували, то на-ши пан-отці в Канаді на ціле горло кри-чали про свою любов і привязання до Церкви на Україні. Тоді була в нас звязь з Київською Церквою. Тоді для них Київ був святым. Тоді київський Собор був для них святым. Тоді вони покликалися на київські канони і на поступовість Київської Церкви! Тоді і наша Церква в Ка-наді була поступова через свою духов-ну звязь з Київом!

Але як стали тільки большевики на-прасно переслідувати нашу Церкву на Україні, як зачали арештувати, мучити, слати на Соловки й Сибір наших еписко-пів і священиків, як зачали перемінювати щеркви на театри, шпихлірі то що, тоді раптом "любов" в наших пан-отців до Рідної Церкви десь пропала. Від тоді в них вже інша політика — "наша хата з краю". В них вже є царгородський па-тріярх добрий, хоч він колись продав на-шу Церкву Москві, в них вже є старі ка-нони добрі, хоч з них исдавно ще прямо глузували, в них зродилася любов до "вселенської Церкви", чи то церкви грецької, чи московської чи польської, аби тільки десь притулитися. Чому? Бо в них нема віри в себе самих і в святість роботи нашої Церкви в Канаді. Чин на-ша Церква в Канаді не повна благодаті св. Духа? Чи нам треба йти за позицією канонічності до чужих? Ні не треба, але наші пан-отці, це маловіри, вони, видно хочуть конче мати на ший шнур, який

буде тримати в своїх руках якийсь чу-жинець. Не встигли ми відкти від тих, що перли до Риму, а тут вже другі зали-цаються до Царгороду. Замість того, щоб подати помічну руку Рідній Церкві на Україні, замість того, щоб запротес-тувати перед цілим світом проти боль-шевицьких знущань над нашою Церк-вою, вони собі спокійніше туляться під крила Царгороду.

Коли судите, там судіть всіх

На Соборі дуже то ваялися судити п. Свистуна за те, що став в обороні авто-кефалії, соборноправности і звязи нашої Церкви з Київською. Але в тій своїй о-бороні п. Свистун мусів стати і проти нашого о. Владики і навіть проти о. Ад-міністратора, якого нині У. Голос титу-лує вже "Всесвітліший о. Мітрат". Мов-ляв п. Свистун забув за форму, за всі ті "високопреподобності" "всечесності" і "всесвітності." Бож якже виступати про ти "всесвітліх"? Але в членів Собору не було відваги стати проти тих "всесвіт-ліх" за те, що вони очевидчаки руйну-ють теперішню основу нашої Церкви. Не стало відваги ідти звернути увагу на такі ненормальні ріči в нашій Цер-кві, як братання наших священиків з во-рогами нашого народу і то в маніфеста-ціях, які мають більше політичний ніж релігійний характер, як це було пр. в Монреалі з нагоди панаходи по сербсь-кому королі Александру.

М. Захожий.

ХТО РУЙНУЄ ЦЕРКВУ?

Пайн Ривер, Ман.

Чи треба вам питати і відповідати на це питання? Прочитайте оті скандалні "Тези" — Угоду, яку підписав наш епис-коп, тоді побачите до якого церковного устрою прямує наш "провід", та як він зближується до царгородських дверей, — дверей, які, віримо, мають з ним зам-кнутися раз на все!

Коли п. В. Свистун виступив проти тих, що хотіли йти під патріярха, то по-сипалися погрози і громи в його адре-су, та адресу о. П. Маєвського. "Віст-ник" так довго крутився, аж доки з се-бе не викрутів нове "Точило", а його ре-дактор о. Кудрик, в послидних, часах за-був цілком на священичу гідність і пере-мінівся в мирянину, бо навіть не підпи-сується "о. Кудрик", тільки "Василь Кудрик" під статею, опертою на большевицькі засади: — хто не з нами, той проти нас!

Хочете, о. Кудрик, певно стати чле-ном консисторії, вибрали через еписко-па на доживоття? Певне! о. Кудрик на-гадує мені чоловіка, що відрубує гиллю, на якій сидить! А о. Савчук, Мир. Сте-чинин, п. Арсенич тай другі так помага-ють о. Кудрику, що аж попріли. Ніколи не хотілося вірити, що наша інтеліген-ція по містах була така наївна і сліпа, щоби безkritично піддавалася духовен-ству та прінижувала Українську Цер-кву.

Хочу поділитися з нашим загалом вісткою, що в нас, в Пайн Ривер, на 27. вересня, ц. р. загостив був Владика о. І. Теодорович. По церковній відправі від бувся спільній обід, після обіду промо-ви. Головним промовцем був сам о. Влади-ка. Про все те, що говорено Влади-кою переповідати не думаю, — хочу тіль-ки спімнути, що найголовніше, — а це, що еп. Теодорович самий признає, що він прямує до злукі з православними церквами всього світа. Признає! Але не згадав о. Владика про Угоду "Те-зи", які він підписав. Чому так? Вис-туп п. В. Свистуна, якого по імені не згадав, і всю боротьбу, яку виповів п. Свисту, о. Владика назвав руйнницькою. По котрім боці руїна, о. Владика? "Те-зи" — Угода, яку він підписали якраз є най-більшою руйнницькою роботою в нашій Церкві. Ви нам, фармерам, говорите, що прямуєте до злукі з православними цер-квами цілого світа — а в той самий час прямуєте до диктатури в церкві! В той самий час хочете народне життя — Цер-кву — віддати в руки тих, які колись на-шу Церкву продали московському уря-дови за 120 соболевих скрі. Ви про це,

о. Владико, знаєте добре, бож самі про це писали! Ось де виїницька робота! Кажете, що конфлікт, який вибух в нашій Церкві є добрий, і до цого даете приклад про два електричні дроти, позитивний і негативний, які через злук дають нам світло — життя нашій Церкві. Очевидна річ, що позитивним дротом є о. Владика, консисторія і 7 Собор. Негативним є п. Свистун і Брацтво Оборони Рідної Церкви. Так ми зрозуміли з вашої промови. Коли аранжери Собору в Саскатуні штучкою потягнули фармерські голоси у нашу сторону, то це видна ознака, що справа Церкви стала жертвою, бо лише страшеннем, загулюванням, обдуренням ви поставили Церкву в таке становище, яке ви започаткували ще 6 березня 1935 р., і яке означує руйну Церкви.

Пайн-Риверець

ЧИТАЙТЕ І СУДІТЬ

Буду просити Брацтво Оборони Рідної Церкви помістити слідуючих кілька слів.

Я мав нагоду бути на 15 вересня на Радвей Альта, і зайшов до Церкви на Богослуження. Богослуження провів о. Майба. Не буду входити в це яку мав проповідь о. Майба, але при кінці Богослуження о. парох забрав ще кілька слів, якими, видно, хотів переїхатись по п. Свистуні, бо сказав, що п. Свистун

тривожить людей і вірних Укр. Прав. Церкви, що в нас заходить зрада. Не бійтеся, братя і сестри, промовляв о. Майба, — таке ще в нас не заходить. В нас заходить потреба мати єпископа на Канаду. Ми маємо лише одного Владику о. Теодоровича, а він самий не може висвятити нам єпископа, отже ми мусимо вдатися до інших православних церков, чи то до Греків, Вірмен або хочби і до Москолів, бо вони у Христовій Церкві з наші брати. А що п. Свистун вас тривожить, що тут заходить зрада, — не слухайте його. Та що таке Свистун? Що він такого зробив? Тому, що католики назвали нашу церкву Свистуновою, то він собі думає, що він великий чоловік. Тож він на віть... (тут о. Майба чогось спинився каже): Тож він... світська особа. Ще дещо сказав о. Майба по адресі п. Свистуна, однак не буде згадувати, щоби не за брати богатого місця в часописі.

Хто тривожить вірних Укр. Прав. Церкви і де заходить зрада, і щоби мати єпископа на Канаду чи треба вдаватися хочби і до Москолів, лишаю це для читачів Рідної Церкви під осуд.

Чи не було добре, о. Майба, як буде мати на другий раз Богослуження в Радвей, щоб такі речі не порушували в церкві на Богослуженню. Тож є Народний Дім зараз при церкві і там такі спра ви добре було передискутувати з вірними тої парохії.

Подорожник.

Голоси Делегатів

L

Ст. Джуліен, Саск., 11 листопада 1935.

В "Вістнику" з 1-го жовтня поміщеній допис п. з. "Гостіна о. С. В. Савчука", в якім є слідуючий уступ:

"По відчиті предсідник п. Семен Михайлук подякував за корисну промову (себто о. Савчука), заявляючи, що впливні погоджується зі всім тим, що шанований бесідник говорив. Пан Семен Михайлук також висказав своє переконання, що тепер всім ясно стало, що наша церква стоїть там, де стояла, та що всяке говорення що нібито наша Церква змінила своє канонічне становище та підчинилася чужій церковній владі, є зовсім неправдиве й безосновне".

Отсім рішучо заявляю перед загалом вірних нашої Церкви в Канаді, що повинний уступ абсолютно розминається з правдою. Я ніколи не погоджувався і не думаю погоджуватися зі становищем о. Савчука і консисторії в справі, нашої Церкви, так як те становище зістало висловлене в резолюціях Собору в Саскатуні. При кінці відчиті о. Савчука в Ст. Джуліен я зовсім не висловлював таких думок, які хоче підсунути мені хтось (чи не самий це о. Савчук?), що підписався "Присутній". Взагалі цілій допис поданий до "Вістника" тільки на те, щоб впровадити в блуд делегатів на Собор до Саскатуну, які добре знають мое становище на Соборі, де я заявився був рішучо по стороні п. Свистуна, це було про ти злук з жуківцями і проти підчинення нашої Церкви патріархові. Цілій той допис в "Вістнику" це підступ. Видно підступ був також в тому, що мене випхано, щоб я повітав о. Савчука, який будь що будь приїхав до нас як адміністратор і голова консисторії, і якому з той причини належиться віддати честь так довго, як він ту позицію в нашій Церкві займає. Коли я витав його, то як нашого адміністратора, але це зовсім не зміняє моє становища до цілої церковної справи. Нині, по відчиті о. Савчука, я ще більше переконаний в слушності того становища, яке я займав на Соборі, як той, якого прихильники консисторії там окричали були сторонником п. Свистуна.

Різночасно мушу читачів "Рідної Церкви" поінформувати, що о. Савчук в своїм відчиті в Ст. Джуліен потрапив сидіти на двох конях. Спочатку свого відчиту, щоб приподобати зібраним нашим парафіянам, він сказав, що він такий са-

мий як і ми всі, що йому добро Церкви лежить на серці і що він нікак не погодиться, щоб нашу Церкву віддати під чужих; і тому він не є за злукою з патріархом і є проти злук з жуківцями; що кроки єпископа в Америці в напрямі злук з патріархом нас до нічого не зобов'язують; що наша Церква була і буде самостійна, від нікого незалежна. Але потім, вже при кінці свого відчиту, він заспівав нам цілком іншої пісні. Тоді він сказав вже, що ми неповинні стояти самі в собі як мала горстка, що ми повинні здатися за всіма другими православними церквами, що як ми належали під патріарха, то це нам не зашкодило, бо цілій світ про нас знати, і ми малиб тоді більшу силу і нам другі помогли, і то не тільки в церковній справі, але навіть помогли нам дістати свою державу.

От і бачите: і не треба бути під патріархом, і о. Савчук проти, але знов же, нам було добре, якби ми так були під патріархом. По такім відчиті вірні ніяк не второпають, де о. Савчук і наша консисторія стоять. В дійсності о. Савчук так говорить, щоб тільки людей змінити. Самий іде на двох конях, щоб можна, як треба буде, сказати одним або другим: та-ж я з вами, та-ж я так само думаю і думав, як ви всі.

При кінці його бесіди я з членності, як водиться предсідником, подякував йому за відчит і тільки всого. А тут на своє диво, за кілька днів, вже читаю в "Вістнику" допис про те, начебто я вторуваю о. Савчуку і годився з ним. І представте собі, читачі, таке: Відчит о. Савчука був в нас в Ст. Джуліен в суботу на 28 вересня, а допис про цей відчит друкований в "Вістнику" вже 1-го жовтня. Видно той допис мусів був хтось подати телеграфично.

Дуже підозрюю, що комусь дуже то розходилося, щоб вірним нашої Церкви представити, а головно делегатам на Собор, що всі вже відсочили від того становища, яке занимає п. Свистун, на віть я, який сильно попирав п. Свистуна на Соборі в Саскатуні. Члени нашої парафії знають, який я дав був звіт про Собор в Саскатуні. Я сказав тоді, що делегатів на Соборі було здурено і заскочено несподівано ріжними вилуками і штучками. Самі священики мали наради між собою аж через три чи чотири дні перед Собором і там все вирішили, як мають поступати на Соборі. А ми делегати мали тільки так танцювати, як нам

священики і їх добрідники веліли. Все було вже готове зажи світські делегати присягали на Собор. Преціль один делегат, не далеко від Ст. Джуліен, але великий по-блонник теперішнього курсу консисторії, сказав був ще зажи Собор зачався, що все вже вирішено, що священики вже все знають, як і що і куди. Таке саме переконання я маю і нині.

Я щиро дякую урядові Брацтва Оборони Рідної Церкви, а головно п. Свистунові, за смілу, чисту і чесну оборону до соборного становища нашої Церкви. Вірю, що загал вірних піде за вказівками Брацтва. Вірю, що консисторія буде примушена скликати новий Собор, щоб змазати з лиця нашої святої Церкви ту пляму, яку зробив Семій Собор.

Семен Михайлук,

делегат на Собор від громади в Ст. Джуліен, Саск.

II.

ЯКЕ ВРАЖЕННЯ ВИНІС Я З СОБОРУ В САСКАТУНІ?

Витков, Саск.

Як я тільки перечитав полеміку в Укр. Голосі між п. М. Стечишином і В. Свистуном, то зараз подумав собі, що нездовго має вибухнути щось великого. За якийсь час прийшов до громади циркуляр від консисторії, щоб вибрали делегатів на церковний Собор. І наш Заявдя Церковний виголосив збори. Вибори делегатів відбулися в присутності о. пароха і мене вибрали за делегата. По виборі за якийсь час прислали мені памфлет від о. Владики. Читаю його і бачу, що то відповідь на памфлет п. В. Свистуна, а я памфлету п. Свистуна не видів і не читав. Нездовго отримую брошурку п. М. Стечишина. Перечитав і ту брошурку. Треба ще дістати памфлет п. В. Свистуна, думаю собі. За пару днів передав мені оден учитель памфлет п. Свистуна. Той памфлет зробив на мене велике враження. Перед відїздом на Собор до Саскатуну я скликав парохіальний мітінг, щоби парохіяне дали мені припоручення на Собор. Вже перед мітінгом декотрі члени перечитали також всі ті памфлети. На мітінгу передискусували всі ті памфлети і рішили, що п. Свистун в своєму памфлеті іде по стороні справедливості. Мені припоручили, щоб я на Соборі обстоював сторону п. Свистуна. Я з тим поїхав до Саскатуну.

Приїзджу я до Саскатуну в суботу. В неділю рано був я в церкві на Богослуженню. По полудні приходжу до Інституту П. Могили, де Собор мав відбутися, і застаю там уже споре число людей, але зараз зауважую, що між учасниками нема веселої байдарності, тільки дуже ненеселий настрій. Через те я то зауважив, бо я був уже раз в Саскатуні на Соборі 1927 року. Тоді була на програмі справа домініяльного чартеру нашої Церкви. Тоді було зовсім інакше, все було байдаре і настрій був святочний. Пан В. Свистун мав велику повагу і як говорив, то оплескам не було кінця. Пригадалося мені, що я вийшов на коритар в часі павзни, зійшлася нас було кількох делегатів і один священик, а переходили по-при нас п. В. Свистун і о. Майба і щось собі говорили, то той священик, що з нами говорив, показав нам рукою на п. Свистуна і сказав: "От це наша скала"! Цього року вже зовсім було інакше і зараз прийшла мені на гадку та скала, яку видно священики вже захотіли валити.

Але та скала була за сильна до розбиття. Хоч на ю летілі шрапнелі і бомби, то скала зостала ціла. Хто хоче довідатися про перебіг Собору, повинен перевчити концепцію "Протокол Єсмого Собору". Самий я згадую те, що мене більш всего вразило. Перша була справа посла Бачинського. П. Свистун доказав, що п. Бачинський не повинен мати права голосу, бо він не є членом тої парохії, котру репрезентує. Та справа забрала майже пів дня. Її забрали в свої руки адвокати і так вийшло, що п. Бачинський дістав голос. Як би делегати були знати, що п. Бачинський не був членом в жад-

РУХ ПО ГРОМАДАХ В СПРАВІ СОБОРУ

(Продовження зо ст. 1).

Громада в Саскія, Ман., ухвалила на 22 листопада такі самі резолюції, які були ухвалені в Укр. Православній Соборі в Вінніпегу і яких текст вже був поданий в "Рідній Церкві"; протестуючи против Семого Собору, заявляючись за теперішнім канонічним становищем нашої Церкви як злученої з Київською Церквою, даючи призначення п. В. Свистунові за його акцію в обороні Рідної Церкви і домагаючись скликання надзвичайного Собору найдальше до року від останнього Собору.

Громада в Калет, Саск., в цілості пристала в членство Брацтва Оборони Рідної Церкви і тим самим зослідаризувалася з акцією Брацтва з домаганням надзвичайного Собору.

Українська Православна Парохія св. Вознесіння в Паскальку, Н. Дж., зорганізувала в себе Брацтво Оборони Рідної Церкви св. Вознесіння і ухвалила слідуючу резолюцію:

З огляду на те, що Консисторія Української Автокефальної Православної Церкви в Зл. дер. Америки, з Владикою о. І. Теодоровичом на чолі, знехтувала статут цієї Церкви, і принятій Собором в 1929 р. і заявилася за безпотрібними змінами в нашім церковнім життю, а саме, за злуковою (унією) з Греками, а тим самим відреклася принципів Рідної Церкви в злуці з Київом, — і даліше:

З огляду на те, що таке нетактовне поступовання Консисторії і Владики, не принесло добра і злуги двох Укр. Православних Церков в Америці, а роздробило Церкву на ще більше груп, про що свідчить факт, що виходить аж чотири органи (газети): "Дніпро" і "Вістник" в Зл. дер. і "Вістник" і "Рідна Церква" в Канаді, —

"Наша Парохія, а згайдно в імені Парохії, Брацтво Оборони Рідної Церкви св. Вознесіння (при Парохії), заявляє, що стоїть в обороні принципів Української Автокефальної Православної Церкви, такої, в якої склад вступили ми при організації нашої Парохії 1925 р.

Наше Брацтво і Парохія пятньють шукання опіки (унії) з Греками, бо уважають, що коли ми були канонічні досі, то ми є будемо канонічними.

Наше Брацтво і Парохія жадають чим скоршого скликання Собору і хочуть, щоб наша Церква руководилась соборницькими законами мири і священства, а не одиницями, або думками тих, через котрих стільки клопотів, шкандалів і роздорів було й є в нашій Церкві.

Наше Брацтво і парохія заявляють, що ніяких відчитів Владики чи других у себе не приймають і ніяких коштів таких відчитів покривати не будуть, бо такі відчиті не поправлять справи, а зіпсують, бо розіб'ють наших братів парохіян, які і так вже, через всякі газети, та памфлети, та безпотрібну боротьбу, тратять віру і добру волю в піддергії нашої парохії, обтяженої над сили довгами.

Стільки, як і стояли на принципі, що: Є лише один український народ, тому може й є лише одна Українська Автокефальна Православна Церква, якої первосвятителем є найпочетніший Митрополит Київський і всієї України, Василь Липківський".

Катедральна парафія при Церкві с. Володимира в Філадельфії, (значить при цій Церкві є тепер катедра нашого Владики о. Івана Теодоровича) на 2 жовтня ухвалила ряд тих самих резолюцій, які ухвалені були бувшою катедральною парафією в Шікаго і текст яких був друкованний в попереднім числі Рідної Церкви: Про перебіг зборів і про відчит Владики та писемне домагання Владики звернене до громади, є поміщеній окремий допис в цьому числі.

Другі громади, які ще не ухвалили резолюції з домаганням Нового Собору, повинні це негайно зробити. По інформації і текст начерку резолюції пишіть до Брацтва О. Р. Ц. на адресу:

Ukrainian Church Defence Brotherhood
607 McArthur Bldg., Winnipeg Man.

ВІДЧИТ ВЛАДИКИ В ШІКАГО

В неділю 20 жовтня ц. р. о. Владика в переїзді з Калади дав відчит в нашій парафії, в якім старався вяснити теперішню ситуацію в нашій Церкві з його точкою зору. Відчит був обчислений на те, щоб зневалізувати вплив відчиту п. В. Свистуна, по якому в нашій громаді зорганізувалось Брацтво Оборони Рідної Церкви.

Однак враження з відчиту епископа було для нього невисоким. Наша громада і на далі твердо стоїть на тому становищі, яке вона замінила, коли зорганізувала в себе Брацтво. Короткий перебіг відчиту епископа.

Наша Церква ще не тільки від 1921 року, але тисячу років. Ми є тепер канонічні в розумінні київських канонів з 1921 року, але нікому не врозуміло канонії Вселенської Церкви. Відрубність від Вселенської Церкви нам дуже шкодить і тому Владика рішив проповідати нашу Церкву до сімі Вселенських Православних Церков. Акт Собору 1921 року був тільки торговою формациєю в історії нашої Церкви. Це був віймковий акт, який більше не повториться вже в нашій Церкві. Коли відродиться наша держава, то Церква на Україні не поверне назад до того акту з 1921 року, бо вже буде мати в себе епископів рукоположених по канонам Вселенської Церкви, бо і тепер вже є такі як епископ луцький Полікарп і епископ волинський Олексій. Нам конче треба лучитися з другою Церквою в Америці (жуївцями), але та друга Церква (жуївці) є вже в злуці з Вселенською Церквою, а ми в тій злуці не є. Ми можемо ѹ далі так існувати без злуги з Вселенською Церквою, але так будемо котитися в долину і докотимося до маленької секти.

Про Митрополита о. Василя Липківського згадав, що він не має тепер своєї дієцезії, що він з нами не може переписуватися і порозуміватися як голова Церкви з частиною Церкви. Коли Митрополит пише, то пише як приватна людина. Він тепер на покої. Другий Митрополит на засланні. Такий стан на Україні може потрівати довше і колись, скорше чи пізньше, нашій Церкві прийдеться кудися відатися, щоб нам рукоположили епископа.

А коли патріарх нас не визнає, то мусимо лишитися канонічними тільки в розумінні київських канонів, а не в розумінні канонів Вселенської Церкви.

Відносно-угоди з жуківцями, то єдина оборона епископа була, що це нібито ще не уода, тільки Тези до дискусії.

Жалувався Владика, що наша громада занадто поспішила з ухвалою резолюції і тепер її трудно буде завертати. Колиб громада була попросила, він був приїхав і все вяснив.

По його відчиті були запити від богатих членів громади, як Н. Гудз, М. Тимчук, М. Слижук, А. Яремій, В. Сенів, Н. Бунька, О. Бунька і другі. Короткі промови виголосили бр. Н. Гудз, і Н. Бунька, в яких заявили, що наша громада стоїть на становищі духовної злуги з Києвом і не хоче ані злуги в жуківцями ані покрову київського патріарха.

Епископ не переконав своїм відчитом нашої громади. Ми остаемо дальше твердо на становищі Укр. Автокеф. Православної Церкви і на становищі канонів Київського Собору.

Віримо, що другі громади в Америці і Кацаді те саме зроблять. Вони повинні ухвалити резолюції з протестом проти злуги з жуківцями, проти злуги з патріархом і проти зміни теперішньої канонічної основи нашої Церкви. Головно повинні зажадати від консисторії скликання нового Собору. Я певен, що Боже Провидіння не дастъ, щоб наша Церква дісталася знов під ярмо чужих.

О. Бунька.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ БРАЦТВА ОБОРОНИ РІДНОЇ ЦЕРКВІ!
ЦЕРКОВНІ ГРОМАДИ! НА СВОІХ ЗБОРАХ ДОМАГАНТЕСЯ СКЛІКАННЯ НАДЗВИЧАЙНОГО СОБОРУ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВІ В КАНАДІ!

ВІДЧИТИ П. СВИСТУНА

По виході другого числа і перед виходом нинішнього числа "Рідної Церкви" п. В. Свистун відвідав з обширним відчим про теперішнє положення в нашій Церкві в Канаді й Америці оці місцевості: Саскатун, Вітків, Гефорд, Канора, Аран, Мічем, Ст. Джуліен і Словкір в Саскачевані, і Пайнрівер, Гілбертплейн, Вайта і Гардентон в Манітобі. Треба

додати, що переважно в одній місцевості була зарепрезентована не тільки місцева церковна громада, але й доокомінні громади. Так пр. в Вітків були за репрезентовані церковні громади з Вітків, Редфілд, Глеслін і Мейфер; в Гефорд громади з Гефорд, Кридор, і Борден; в Канора з Канора, Мікадо-Райн, і др.; в Аран з Аран і Сопов; в Ст. Джуліен з Ст. Джуліен, Вонди, Кадворт і Вакав; в Словкір були люди з Тарнopolю і Бонмадон, але на жаль п. Свистун приїхав там за пізно і відчите відбувся тільки для людей з Словкір, і околиці; в Гілберт Плейн були репрезентанти з Давфін, Венлав, Ешвіл; в Вайта з Вайта й Арбаки; в Гардентон з Гардентон і Толстий.

П. Свистун заявив, що успіхи з його відчитів були богато більші і кращі, як він самий сподіався. Треба головно підчеркнути факт, що навіть місцевості, які перед відчитом п. Свистуна класифіковані були як противні ідеї Брацтва Оборони Рідної Церкви, то по його відчатах стали солідно за тою акцією. Це треба сказати головно про Канору. Одна місцевість, де п. Свистун не є певний, де більшість громад, це Пайн Рівер, звідки він мусів виїхати зараз таки по відчите і не мав нагоди переговорити справу окрім з членами громади. Що до решта місцевостей, то подавляюча більшість членів громад солідаризується з акцією Брацтва.

Найкращим доказом успіху відчитів п. Свистуна є число вірних, що стали членами Брацтва Оборони Рідної Церкви зараз таки по його відчите, або незадовго по відчите. Більше як 200 членів Брацтва вписалося в наслідок відчитів п. Свистуна.

П. Свистун просить нас подякувати учасникам всіх відчитів за щедрі жертви на кошти подорожі, котрі то жертви покрили майже всі кошти подорожі, так що тільки дуже маленька частина коштів зістали покриті з членських вкладок, які майже в цілості підуть на кошти видавання "Рідної Церкви".

Рівно ж Брацтво Оборони Рідної Церкви і "Рідна Церква" почуваються до милого обов'язку подякувати п. Свистунові за те, що не жалів віддати свій дорогий час і поніс тільки труд з відчитами і то в зимову пору, щоб тільки запевнити успіх акції Брацтва.

Сподімося, що всі громади, які п. Свистун відвідав, як найскорше відбудуть в себе збори для ухвалення резолюції відносно їх становища до Семого Собору і з домаганням скликання надзвичайного Собору.

В ІМЕНИ ПРАВДИ

П. Ол. Климків просить нас помістити його заяву:

Оцим заявляю, що я ніколи не говорив п. Пілдубному того, що він твердить в "Вістнику" ч. 21 ц. р., що я ніби казав, а олісяше й потвердив відруге, що на зборі Б.О.Р.Ц. післано членам Укр. Нар. Дому 25 карток, а до членів Стрілецької Громади 15 карток. Це цілком розходиться з правдою, бо такого не було — отже я не міг того говорити.

Вся та історія є перекручення нашої бесіди з п. Пілдубним, або видумка когось з його гурту.

Ол. Климків.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

зложили слідуючі:	
В. Носарук, Вакав, Саск,	\$10.
Іван Вахна, Елма, Ман.	4.
М. Баган, Пайн Рівер, Ман.	2.
Разом	\$16.

Хто дальше?

Членство Брацтва Оборони Рідної Церкви

По нинішній день Брацтво Оборони Рідної Церкви має 500 членів. З огляду на це, що консисторія твердила, що багато з них членів не є православними, ми подаємо оцим імена всіх членів:

Вінниця, Ман.: — Василь Свистун, М. Комар, О. Климків, Ф. Шашарівський, М. Циганевич, Н. Кінаш, І. Рій, М. Скиба, В. Кузюк, І. Бучковський, С. Саранчук, Н. Роган, О. Пастух, І. Страйковський, Г. І. Блок, В. Поташник, Н. Залізко, п-ні В. Гогоша, п-ні Кс. Ожийовська, П. Слівінський, Н. Прокопів, Н. Крутак, О. Старк, П. Яничин, Г. Соболта, п-ні Ф. Гарматій В. Дячук, Н. Кузмінчук, п-ні Е. Міхочіка, М. Коржик, В. Музичук, Р. Куцік, п-ні З. Скиба, Р. Сеніцький, Р. Тучак, Д. Данько, М. Марцинюк, О. Боянівський, п-ні Е. Біберович, Н. Куцік, п-ні Б. Яремович, В. Палійчук, С. Сокульський, І. Сліпченко, п. Фандзіга, Т. Стадник, Мих. Крипякевич, (учитель), А. Гарах, п-ні Т. Вакалюк, К. Іванко, І. Шмадило, В. В. Попівський, С. Ковбель, А. Ковбель, Ю. Бюряк, (студ. прав), І. Кравчук, С. Андрушеч, І. Гіндра, п-ні Я. Гошовська, О. Дубас, п-ні А. Климків, Т. Мульський, П. Гайворон, п-ні Яничин, Г. Гречка, Д. Громляк, М. Палюк, М. Колтуцький, І. Нагорняк, п-ні О. Свистун, п-ні І. Кравчук, В. Мороз, С. Котельницький, Г. Баляс, п-ні А. Сокульська, Н. Кирилюк, Н. Задуревич, п. Пилипчук, А. Геник, п-ні К. Фандзіга, п-ні М. Сеніцька, п-ні С. Угринюк, Г. Угринюк, А. Чорнописький, В. Новак, Н. Совсун, І. Бакун, М. Осадчук, п-ні А. Пилипчук, п-ні М. Боянівська, п-ні М. Рій, п-ні К. Блок, І. Козловський, С. Бонк, І. Каракуць, п-ні Т. Каракуць, Я.Фарина, п-ні П. Циганевич, Т. Вакалюк, п. Бабій, В. Гогоша, П. Антонів, П. Войцеховський, М. Папіш, А. Прус, Ю. Ожийовський, п-ні Е. Громляк, п-ні І. Фарина, п-ні Кирилюк, п-ні Н. Крутак, п-ні М. Комар, п-ні О. Пастух, п-ні Н. Кузмінчук, п-ні В. Музичук; п-ні П. Куцік, п-ні В. Палійчук, п. Челяда, п-ні П. Гайворон, п-ні С. Андрушеч, п-ні Н. Совсун, п-ні М. Руда, п-а М. Топоровська, А. Колодніцький, М. Дубик, п-ні Дубик, п-ні І. Страйкоська, Тарас Боянівський, учит., В. Семків, п-ні П. Тучак, М. Лехів, А. Яцишин. (Всіх в Вінницькому 131 членів).

Ледвін, Ман.: — М. Онисько і п-ні О. Онисько, учителі.

Елма, Ман.: — Іван Вахна і п-ні Г. Вахна, (учителька).

Сендліенде, Ман.: — Я. Ольховецький, П. Ольховецький (учитель).

Брендон, Ман.: — С. Войчук, С. Рутковський,

Торонто, Онт.: — Н. Грабовський, В. Григоряк, М. Олексюк, Ю. Гуменюк.

Монреаль, Квеб.: — М. Захожий.

Тіндал, Ман.: — Нік. Причун.

Ватерфорд, Онт.: — І. Михалевич.

Мензі, Ман.: — І. Ф. Друль.

Стайнбах, Ман.: — І. Никифорук.

Україна, Ман.: — К. Масюк (учит.).

Сарто, Ман.: — Т. Колісник.

Кемеак, Саск.: — Д. Юзик.

Ерімонт, Алта.: — М. Дмитрик.

Біттар, Саск.: — Ф. Т. Гаврилюк, (шк. інспектор).

Смоукей, Алта.: — Н. В. Гавенчук, Н. Войценко, В. А. Чумер.

Йорктона, Саск.: — І. Осьмак.

Гайлійт, Саск.: — І. Д. Кіндрагчук.

Кептоа, Алта.: — А. Кулик.

Велкувер, Б. С.: — Петро Мельничук.

Радвей, Алта.: — І. Прийма.

Кадворт, Саск.: — Ф. Сторощук, І. Іваншин, п-ні А. Іванишин.

Талман, Саск.: — М. П. Чуганюк, Н. Ф. Грицюк.

Стар. Сити, Саск.: М. Ткачук.

Кодет, Саск.: — Укр. Прав. Громада.

Релкайт, Саск.: — О. Челяк,

Едмор, Саск.: — В. М. Ракочий.

Транскова, Ман.: — І. Фреюк.

Саскатун, Саск.: — М. Великочий, П. Салдат, І. Тофан, І. Білик, Р. Чимборик, Ю. Токарик.

Вітков і Редфілд, Саск.: — І. Кіндрагчук, І. Гоян, М. Саранчук, І. Семко (учитель), А. Олексюк, М. Токарик, В. Страйко, В. Свистун, З. Войтович, п-ні М. П.

Никифорук, І. Свистун, Н. С. Никифорук, О. Гоян, В. Ружицький, М. Котик, П. Дмитрук, І. Страйко, М. Шпак, А. Никифорук, В. Катеринич, С. В. Підвербецький.

Глесли, Саск.: — С. Даңчура, І. Ко-зак, (учитель), М. Тимофійчук.

Медфер, Саск.: — С. Натарос, Н. Гядий, І. М. Москалик.

Ріннер, Саск.: — П. Малицький, Н. Ковальський.

Прикс, Саск.: — В. Сохацький.

Геффорд і Радісон, Саск.: — І. Шклянка

Б. А. (принципал), А. Бабчинський, І. Г. Гавриш, І. Семко, І. Кіндрагчук, Д. Семко, І. Іванишин, учител, Ф. Кіндрагчук,

П. Лазарович, І. Ощипок, Ю. Ощипок, Максим Габрус, А. Лазарович, учител,

п-ні Д. Іванишин, Н. Гавриш, п-ні П. І. Сим-

ичич, І. Катеринич, Д. С. Никифорук, п-ні

К. Никифорук, п-а Г. Никифорук, С. Кін-

дрячук, Мих. Кіндрагчук.

Борден, Саск.: — Ф. Білик, Ю. Білик.

Канора, Саск.: — Н. Савасій, б. учит.

І. Келер, С. Слонь, А. Чоботар, Н. Нико-

лайчук, Н. Гарачка, А. Білан, Н. Зурик,

М. Анака, Ф. Скібінський, Д. Гладій, М.

Данилюк, М. Мандзюк, М. Маніцький, І.

Грицьк, І. Меслюк, В. Гabora, А. Кушнір,

Треба ще додати 10 членів в парафії ка-

норські, які є членами Брацтва, але

не зложили ще своїх вкладок. Їх імена

повинні бути також на лісті.

Бюкенен, Саск.: — Н. Мельник, п-ні Н.

Мельник.

Мікадо, Саск.: — Н. Михасів, б. учит.,

п-ні Н. Михасів.

Донвел, Саск.: — Н. В. Думенко.

Прісвіл, Саск.: — М. Дмитрів.

Аран і Солоп, Саск.: — І. Стрільчук,

Н. Н., І. Вельган, І. А. Кінащук, Н. Н., В.

Марцинюк, С. А. Балан, М. Кушнірік, І.

Паламарик.

Пайн Рівер, Ман.: — М. Баган, В. Му-

леса, А. Галай, С. Яцентюк, І. Михайліюк,

Г. Гарболінський, В. Колісник, В. Кречак,

В. Карпяк.

Гілберт Плейнс і Ешвіл, Ман.: — Г. Ти-

жуک, П. Шмонь, Б. Ткачук, В. Ткачук, З.

Ткачук, С. Шмонь, В. Січинський, Г. Кос-

тюк, М. Гаврилишин, Ю. Джаман, П. Гер-

ман, І. Дутчишин, Г. Дутчишин, М. Бар-

рилюк, учит., Р. Соломон, А. Талпаш, Н.

Геник, учит.

Вайта, Ман.: — І. Кулачковський, Н.

Гаврилюк, Я. Процюк, В. Жаровський,

учит., С. Коваль, Я. Микитяк, Н. Лукян-

чук, Я. Підлубний, С. Шмігельський, Ф.

Фургал, п-ні М. Кулачковська, п-ні А. Ми-

китяк, П. Подольський, М. Кадинюк, п-ні

А. Кадинюк, п-ні Н. Подольська, Д. Ми-

гайчук, П. П. Подольський, М. Фещук,

Д. Прокіпчук, М. Кирилюк, І. Лисак, М.

Боднарчук, п-ні А. Боднарчук, А. Фігус,

п-ні Н. Процюк, Я. Боднарчук, п-ні А. Се-

маш, Я. Проців.

Гардентон, Ман.: — А. Ковалюк, Н. Г.

Ткачук, М. Загара, Ф. Рекрут, учит. С.

Гарасимік, учит., Г. В. Ткачук, В. Кри-

латий, І. Махній, Г. Тирон, Д. Арсеній,

І. Середюк, Ю. Онисько.

Толстой, Ман.: — М. Дикин.

Ст. Джуліен, Ман.: — М. Г. Геник, Ю.

В. Михайліюк, Семен-Михайліюк, Я. На-

вальковський Н. Хомін, С. Шабага, І.

Олексин, П. Шабага, М. Габора, учит.,

Ф. Олексин, М. Трішук, Ю. Бицкало.

Вакав, Саск.: — В. Носарук.

Вінда, Саск.: — І. А. Магус, Ф. Магус,

М. Капаціла, Д. Капаціла, С. І. Рак,

Словірк, Саск.: — Е. Войціховський,

І. Новак, Й. Новак, Г. Коваль, О. Бартко.

Мічем, Саск.: — А. Марковський, Н.

Дутчишин, Д. Олексин, Л. Новосад, І.

Шабатовський, М. Павлюк, С. Боднар-

чук, О. Залешук, Ф. Васкул, Г. Дяків,

Р. Стратійчук, п-ні Марта Новосад, С. За-

лешук, п-ні А. Гавриш, М. Лазарович, п-ні

М. Никифорук, п-ні

ЗАСТАНОВІТЬСЯ ДОБРЕ
(Докінчення зо ст. 15.)

Церквою і другими Православними Церквами є канонічна єдність.

Отже канадська консисторія каже: Нема різниці між київськими канонами і старими канонами; а Владика каже: Є велика різниця між одними й другими.

Дальше наша консисторія каже: Між Автокефальною Церквою і другими Православними Церквами є канонічна єдність; а епископ каже: Ні, такої єдності нема, і тому що її нема, Владика іде під патріарший покров, щоб ту єдність привернути.

Розумійте всі, кому ж з них вірити?

Подумайте дальше, як можна консисторії і Владиці взаємно себе попирати й виправдувати, коли їх становища — такі відмінні, суперечні, що взаємно і їлковито себе виключають?

ЯК ЛЮДЕ В ЕВРОПІ РОЗУМІЮТЬ РЕЗОЛЮЦІЇ СЕМОГО СОБОРУ?

Наша консисторія прямо зо шкіри вилазить, щоб доказати вірним нашої Церкви, що Семий Собор не зробив жадної зміни в нашій Церкві, що навіть в найменших деталях наша Церква ненарушенна Семим Собором. Мовляв, чого то той Свистун љ Брацтво Оборони Рідної Церкви нас чепляються? Чого вони критикують Семий Собор? Так, Собор не ухвалив нічого такого, що показувало, що наша Церква звязується з чужими Церквами, а з осібна, що вона іде під патріарха, або що вона лучиться з жуківцями.

Щоб дехто не подумав, що тільки члени і прихильники Брацтва пояснюють резолюції Семого Собору як зміну дособного становища нашої Церкви, наведемо два приміри, які показують, як люди в Європі толкують собі резолюції Семого Собору.

Перший примір: "Церква љ народ", орган Волинської консисторії Православної Церкви в Польщі, ось так реферує Семий Собор в числі 12, з 1 вересня 1935 (ст. 364):

"Світлий момент в Історії відродження Української Православної Церкви. Як подає преса, на початку липня відбувся в м. Саскатуні в Канаді церковний Собор Автокефальної Церкви в Америці, який ухвалив піддатися юрисдикції Царгородського патріарха й, коли то потрібно, приняти провідникові Церкви архієпископові Теодоровичеві, епископську хиротонію по канонах Православної Церкви. Собор також ухвалив злучитися з Українською Православною Церквою в Америці, що її зорганізував бл. п-ти др. епископ Йосиф Жук".

Другий примір: Коли дехто з консисторії може сказати, що повища новинка могла бути оперта на звідомленню з Собору не конче в "Вістнику", але в других українських газетах, то ми наведемо другий примір, де автором замітки є проф. І. Огієнко, який дуже добре про цілу справу поінформував.

Проф. І. Огієнко містить в "Нашій Культурі", кн. 5, за серпень 1935, ст. 336, текст першої резолюції Собору, та резолюції, яка говорить про "приняття до відома" ініціативи епископа в справі навязання зносин з патріархом, і в якій то резолюції є оті нібито застереження щодо соборності, самостійності і так далі, але в якій також є зазначене зірвання зносин з Києвом. Над тою резолюцією проф. Огієнко дає ось такий професійний наголовок: "Поєднання Українських Православних Церков", значить, поєднання нашої Церкви з жуківцями. Так отже проф. Огієнко, як і всі тямущі люди, розуміють першу резолюцію Собору в той спосіб, що члени Брацтва Оборони Рідної Церкви, а іменно, що Собор "принявши до відома" ініціативу епископа в справі патріаршого покрову, "приняв також до відома" і всі ті кроки епископа, що довели до його прохання до патріарха, себто угоду з жуківцями. А все те означає, що Собор згодився не тільки на патріарший покров, який означає підлеглість нашої Церкви патріархові, і не тільки зірвання духовних зи-

си з Києвом, але й пріципіальну угоду на злуку з жуківцями. Так всі тямущі люде ту першу резолюцію розуміють. Тільки одна консисторія і П прислужники хочуть замазати вірним очі і хочуть з чорного зробити біле.

ЗАВВАГИ БРАТЧИКА

Писали наші старо - каноністи, що на Соборі головне рішаюче слово мали дельегати-фармери. Загляньмо до звіту, який надрукувала консисторія, а побачимо скілько в тім правди.

Звіт виказує, що слово забирали: Адвокати 134 разів; духовники 127 разів; міщене 80 разів, а фармери тільки 32 рази. Фармерам почислено і те, що вони попирали внески (ім припоручені попирати) і резолюції.

Щодо числа осіб, які забирали слово, то виходить так: Фармерів говорило 19 на 88 світських делегатів — в більшості фармерів; священиків 17 (всіх було 24); міщен 13; адвокатів 5.

З повищого бачимо скільки фармерський елемент мав рішаючого слова та впливу на Собор.

Один прихильник старо - каноніств пояснює противникові всякої підлегlosti:

— Бачите, — каже — у нас вже все було "олрайт". Треба ще було одного куличка, щоби ним злучитися з Царгородом, а тут вискочив Свистун і наробив халепи...

Ми додамо від себе, що того куличка треба — та не іам, а тим, що хочуть зложити нам його на шию. Невільник, коли не має ярма на шиї, то мусить мати хоч куличко в носі.

"Всесвітлійший" о. Мітрат — Адміністратор — пишуть з Едмонтону. Неваже — всесвітлійший? Читаєш і очам своїм не віриш. Виходить, що о. Мітрат — Адміністратор своєю світлістю геть затемнє світло сонця, а навіть світло самого Бога. Чи так розуміти ту всесвітлість?! Шось воно дуже воняє католицизмом.

Один священик в Манітобі, що дуже любить "правду", пускає такі вісти:

— Завдяки п. Свистунові в Соборі в Вінніпегу, остався тільки один член на ім'я Блок і ще двох з ним...

Тих других двох то певно пп. Свистун і Боянівський. Виходилоб таке, що о. Маєвський править Богослуження; п. Свистун диригує; Блок співає, а Боянівський слухає.

І коли в Соборі осталося тільки три члени, то в той самий час Брацтво Оборони Рідної Церкви при Соборі має поверх 130 членів.

Нема то як "правдомовність" прихильників консисторії.

ЧЛЕНСТВО БРАЦТВА О. Р. ЦЕРКВИ
(Докінчення зо ст. 15.)

ський, Ф. Стефанюк, п-і А. Токарчук, учит., О. Клюкевич, п-і П. Клюкевич.

Шваго, Іл.: — М. Слижук, п-і М. Слижук, П. Фещин, М. Булка, Н. Кирилюк, О. Бунька, П. Хомин, С. Ревак, І. Панісяк, О. Штогрин, Н. Дверніцький, М. Тимчук, п-і Е. Кирстюк, А. П. Федорчук, Я. Мензяк, п-і Н. Угриновська, п-і А. Табак, В. Сенів, о. К. Кирстюк, І. Куличин, Й. Якимів, Г. Березовський, І. Коцюбинський, О. Пташник, П. Дідичук, п-і М. Булка, Н. Гуда, А. Яремій, п-і А. Яремій, І. Шмігельський, п-і М. Тимчук, п-і Бунька.

Пасац, Н. Дж.: — Ціла громада, (імен поодиноких не подано).

Філадельфія, Па.: — Ціла катедральна громада (імен поодиноких членів не подано).

Висакет, Р. І.: — Лука Самборський Еймбрідж, Па.: — І. Гарбінський.

Дагайда, Сасік.: — В. Боднарчук.

Нортгемптон, Па.: — В. Андрусишин.

Разом є 444 поодиноких членів і 2 цілі громади, з яких поодиноких імен ще не подано. З тими громадами можна при-

пушкати, що поодиноких членів Брацтва є найменше 500. З тих 500 членів є 25 учителів і яких 25—30 інтелігентів ріжно го звання.

**МАРОДНИЙ ЗІЗД В САСКАТУНІ
І ЕДМОНТОНІ**

П. В. Свистун просить нас помістити слідуюче:

Читаємо в "Укр. Голосі" з 11 грудня, що в Саскатуні й Едмонтоні відбудеться Мародний Зізд, в Саскатуні 26—27 грудня, а в Едмонтоні 29—31 грудня ц. р. Дивне це оголошення звіду рішення цьогорічного літнього Зізу, що слідуючий Зізд відбудеться аж в літі 1936 року. Дивне воно тим більше, що коли люде домагаються скликання надзвичайного Собору, то наш "провід" (а це ті самі люде в Церкві і в СУС-і), — на це ніяк не хоче погодитися, але світський зізд скликують перед часом і то проти виразного рішення останнього Зізу. А може щось надзвичайног сталося в СУС-і і других союзних організаціях? Нічого, що давалоб причину на скликання зізу в зімі, бо ж кожний знає, що упішний зізд може бути тільки один в році. Дивне також, що в програмі зізу не ма зовсім місця для Сумку? Чому це так? Взагалі оголошення зізу і сама програма, по широти, дуже бідна, аж надто бідна, ще й до того з тими самими бесідниками з року на рік (чи в нас така слабість на нові сили, чи недопускаємо іншого тільки членів одної родини-клікіні: Стечишини-о. Савчук-Арсенич; замітка: о. Савчука якось вилишено з лісти сталих щорічних бесідників). З огляду на це, що програма зізу вложена в поспіху і через це дуже бідна, я пропоную, щоб Зізд і в Саскатуні і в Едмонтоні взяв під обради ще такі справи: 1) як довго в нас буде все орієнтуватися тільки на одну родину-клікіні? 2) чи запановання клікіні не є причиною страшного застою в наших організаціях і чи не варто застановитися над способами, як тому зарадити; 3) Чим органом є "Укр. Голос"? — СУС-у, чи клікіні?; 4) яку ролю відграє в нашому житті в Канаді "провід", а яку "чернь-вулиця?"; 5) Чому в останніх дімініяльних виборах наш "provіd" лишив на ласку судьби вибір українських канцідатів, як адв. Гнатишина в Йорктоні, проти якого член пануючого роду Стечишинів робив з сапalom гідним кращої справи; або чому бувший посол Лучкович не дістав активної помочі від альбертійського "провіду", хоч на словах його всі попирали?

Є ще богато інших справ, які варто буде порушити на зізді і які я постараюсь порушити на самім зізді як один з його учасників. Важаю за відповідне звернення увагу наших діяльних працівників на ці дуже важні справи. Коли вже раз зізд скликаний, треба на него поїхати. Тому я постараюся бути на зізді в Саскатуні, куди запрошено видно всіх бувших ректорів крім мене. Я приїду і без запрошення. А коли обставини позволять, то постараюся приїхати на зізд й до Едмонтону.

Ці завваги я повинен був подати до "Укр. Голосу", але я з гори знаю, що "Укр. Голос" відмовиться їх помістити, як і попередні мої статті, заяви і навіть оголошення.

Тому прошу "Рідну Церкву" ці завваги мої помістити.

В. Свистун.

РОЗПРОДАЖ "РІДНОЇ ЦЕРКВИ"

Ціна минішнього примірника є 10 ц. Просимо всіх, що отримали в розпродаж числа "Рідної Церкви" вислати належність як найкорішче.

Ми не видаемо "Рідної Церкви" на зробок, тільки на поширення ідей Брацтва Оборони Рідної Церкви, що поклало собі за ціль переконати загал вірних на шої Церкви про потребу оборони теперішнього становища нашої Церкви.. Для цієї цілі конче є скликати новий Собор Церкви. Кошт "Рідної Церкви" покривається з членських вкладок в Брацтві О. Р. Церкви. Вкладка вноситься 1 дол. Член Брацтва дістає "Рідну Церкву" гаром.

Хто ще не є членом Брацтва Оборони Рідної Церкви, повинен зараз вписатися. Вкладка 1 дол. дає вам право до пепдлати "Рідної Церкви".